875

LASE D'EN BURIDAN

Flers

L'ASE DEN BURIDÁN

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

http://archive.org/details/lasedenburidncom18822fler

Robert de Flers y G. A. Caillavet

L'ASE DEN BURIDÁN

COMEDIA EN TRES ACTES

TRADUCCIÓ CATALANA

Ningú podrà representar, traduir ni reimprimir aquesta obra, sense permís de l'autor.

Els comissionats y representants de la «Sociedad de Autores Españoles» son els encarregats de cobrar els drets de propietat.

Està fet el dipòsit que marca la lley.

BARTOMEU BAXARÍAS
IMPRESSOR : : P. Mercader, 10
BARCELONA : : : : : 1910

PERSONATGES	ACTORS
Lluciá	Sr. Santolaria
Jordi	Sr. Tort
Morange	Sr. Bozzo
Adolfo	Sr. Tor
Un criat	Sr. Carreras
Miquelina	Sra. Xirgu
Vivette	Sra. Santolaria
Fernànda,	Sra. Jordi
Marguerida	Sra. Vallvé
La Baronesa	Sra. Faura
La senyora de Linel	Sra. Bofarull
Lluisa (cambrera).	Sra. Bofarull
Girand	Sr. Daroqui
Un groom.	Sr. Pons

Aquesta obra và representarse per primera vegada en el Teatre Principal de Barcelona durant la temporada de 1909 a1910.

611983

PRIMER ACTE

Un saló en la Casa d'istiu de Llucià de Versannes: a Saint Lunaire. Al fons, una galeria oberta sobre'l mar. Portes a dreta y esquerra. Es de nit.

ESCENA PRIMERA

LLUCIÁ, MORANGE, MARGUERIDA, LA BARONESA, LA SENYORA SIGNENT

Acaben de dinar: entren en escena bromejant y pugen cap a la galería overta sobre'l mar. Marguerida y Morange son els últims d'entrar y resten en escena.

VEUS, *diferentes*

Ha sigut una tarde deliciosa... Fà un temps exquisit... Anirèu demà a les regates?... etc.. *(a gust dels comediants)*

MARGUERIDA

Quedém, estimat Morange, en que tornarà avans de quinze dies?

MORANGE

Li prometo.

MARGUERIDA

Es una llàstima que demà tingui obligació de tornar a París.

MORANGE

Que hi farém estimada senyora! Es necessari. El tren surt a les nou.

LLUCIÁ

(Acatantse y oferint un cigarrillo a Morange.)

Quin tren, el dels aimants?

MORANGE

Què dius?

LLUCIÁ

No ho saps? Oh! tu ets un sabi. En totes les platges y balnearis de Fransa, s'anomena tren dels marits al qui deixa Paris dissapte al vespre y torna dilluns al matí y tren dels aimants al qui deixa Paris dilluns y torna dissapte al vespre.

MORANGE

Are comprench! De ser possible s'han d'evitar les confusions.

LLUCIÁ

Sí, senyor empleat! De totes maneres, fet y fet, els trens dels amants, y el dels marits, tenen exactament un mateix fí.

SENYORA DE LINEL, *acostantse*

Y es?...

LLUCIÁ

Permetre que descansin al diumenge, els qui han trevallat tota la setmana.

MARGUERIDA

De manera estimat Morange, que vostè's trova... en un...

MORANGE

Ben cert, diastre!

MARGUERIDA

Jo vuy salvarlo! Anirém junts a l'estació y proclamaré al mitg de l'anden, que si ha vingut a Saint Lunaire, ha estat unicament per trasmetre al meu marit un missatge del ministre de l'Exterior!

MORANGE

Oh! Y per desitjarli un felís dia, estimada senyora! *(li fà un petó a la mà)*

BARONESA

Esperen molta gent aquesta nit?

LLUCIÁ

Alguns tresillistes. Després, la senyoreta Vivette Lambert, l'estrella del casíno, farà volar, per sobre'ls nostres caps alguna cansoneta del seu repertori.

MARGUERIDA, *a la baronesa*

Li ha mostrat el present que m'ha fet en Llucià? *(ensenyantlo)*

BARONESA

Hermosíssima esmeragda!

SENYORA DE LINEL

Maravellosa! Quin marit més galant, amiga meva!

MORANGE

Ho son tots, els diplomàtichs.

CRIAT, *anunciant*

La senyora Chantal. *(Entra Fernanda; tots van a trovarla)*

MARGUERIDA

Bona nit!

LLUCIÁ

Estimada amiga... *(li fa un petó a la mà)*

FERNANDA

M'ha disgustat en gran manera no poguer dinar ab vostès.

SENYORA DE LINEL, *apart*

Oh! es molt interessant! Marit, muller y la senyora...

FERNANDA

Tenia un gran desitg de felicitarla.

MARGUERIDA

Grans mercès estimada amiga..

LLUCIÁ, *a Fernanda*

Sia com sia, amiga nostra jo he tingut el plaer de veurela més vegades, que no pas vostè ha comés la falta de no visitarnos.

FERNANDA

Y com? Y ahont?

LLUCIÁ

A bordo dé la María-Stella, el yacht del baró Golstein.

FERNANDA

Ah! *(comprenent)* La cerimonia ha estat conmovedora. El rector de Saint Maló, l'ha presidida en persona.

SENYORA DE LINEL

Quina cerimonia?

LLUCIÁ

El bateig.

SENYORA DE LINEL

S'ha convertit el baró?

LLUCIÁ

Això may. El baró no deixarà la fè dels seus avis. Trovo que fá ben fet. Però, per un'altra banda, ell vol introduhirse en el gran mon; ja sab com es el gran mon... Bé, donchs no volguentse fer batejar a si mateix! que diastre! ha tingut un pensada y ha fet batejar el yacht. Es un escamoteig, però delicadíssim.

MARGUERIDA

Llucià! No respectes rès!.

LLUCIÁ

Y are! L'acomodo es admirable! Mira; un cop mort, Golstein anirà al infern y el yacht pujarà al cel.

MARGUERIDA, *secament, irritada*

Ah!

LLUCIÁ

Y desde allí veurà la mar y això li darà gust.

MARGUERIDA, *en igual to*

Fesme el favor...

MORANGE

Me sab molt greu, Versannes; però tinch d'arrencarte d'aquestes edificantes disquisissions.

FERNANDA

Com es això?

LLUCIÁ

Miri, are anava a dirli. El ministre 'm crida a... Oh! no... Uns quinze díes.

FERNANDA

Y vostè hi va? Li donen una altra embaixada?

LLUCIÁ

Cà! Es tracta de la presidencia d'una comissió. Un arbitratge entre...

MORANGE

Yucatan y Honduras.

FERNANDA

Son cigarros això?

LLUCIÁ

No, son repúbliques d'Amèrica.

BARONESA

A la tornada, fassi el favor de portarnos al nostre Jordi Bullains.

LLUCIÁ

Bé ho voldría, però me'n dupto. Fà quinze dies va escriurem que segurament aquest estiu no vindria a Saint Lunaire.

SENYORA DE LINEL

Quin contratemps!

LLUCIÁ

Ben cert! Es tan bon noy! L'any passat era en totes les nostres diversions. Ballava ab vostè, conversava ab mí y pescava ab la Miquelina.

BARONESA

Però, què'l reté a Paris?

LLUCIÁ

Oh! Una dona, dos dones, totes les dones... A la tornada, ja portaré detalls.

MARGUERIDA

Baronesa, voldrà pendre cafè.

BARONESA

De molt bon grat. *(durant les últimes frases,*

els criats han servit cafè a la terrassa. Margarita hi puja seguida de les altres senyores).

FERNANDA, *a Llucià*

De manera, que vuyt dies sense véuret!... vuyt dies!

LLUCIÁ

Ab quanta gentilesa ho has dit això... grans mercès! *(li besa, perllongadament la mà)*

FERNANDA, *mostrantli un anell*

Es una bogería, l'haverme enviat aquest rubí.

LLUCIÁ

Però estimada Fernanda, si es sant de la meva dona. Tingues la seguretat de que en el día del teu sant ella també tindrà el seu regalet.

FERNANDA

Ets encantador!

LLUCIÁ

Tu, exquisida, y jo molt felís! *(Marguerida baixa per portar una tassa de cafè a Morange. Fernanda puja. A Margarida qui passa per devant seu).* Estimada meva, ab quanta gracia fás els honors de la casa. Ets bonica com un pom de flors.

MARGUERIDA, *reganyosa*

Llucià! Cumpliments! Som casats! Recordaten!

LLUCIÁ

M'ho fás oblidar, Marguerida!

MARGUERIDA

Té certa gracia això.

LLUCIÁ, *besantli la má*

Ets exquisida, y jo molt felís! *(Marguerida puja y enrahona ab Fernanda)*,

MORANGE, *a Llucià*

Estich admirat y content, això, admirat y content!

LLUCIÁ

Millor, aixís vá bè!

MORANGE

Si, estich content per el Yucatan y admirat per les Honduras. Tenen sort aquets paissos d'haverte triat a tú!

LLUCIÁ

Per qué?

MORANGE

Per què? Acabo de veure les teves evolucions; passeges entre les senyores ab un sentiment de l'equilibri, no, com dirho? de la compensació... Una maravella.

LLUCIÁ

Psé!

MORANGE

Sí! sí! Ets un marit y un aimant de primera, superior!

LLUCIÁ

No, ni una cosa, ni l'altre!

MORANGE

Aleshores que ets tú!

LLUCIÁ

Un artista. Vinam aquí y mira cap enllà. *(senyala Marguerida y Fernanda qui parlen afectuosament)*

Es molt bonica, no es veritat? Aquest trajo blau nacarat de cel seré li cau molt bé, però aquella altra d'un blanch esfumat com un núvol n'es el complement. Tota una harmonía. . una compensació, vetoaquí! Lo que t'he dit, soch un artista! *(Marguerida y Fernanda van a retrovar a les altres senyores en la galería.)*

MORANGE

Y digues, digues... entre aquets dos vestits no hi han contrapunts y gelosíes?

LLUCIÁ

May. Es vesteixen en la mateixa modista y costen els mateixos diners.

MORANGE

Però, la teva dona no'n té cap sospita?

LLUCIÁ

Y are! cap. No més sospiten els desgraciats! Jo jugo ab bona sort y sé seguirla.

MORANGE

No... no... no!... si jo l'admiro el teu trevall. No sé pas com t'ho fás però, somrius a dreta y esquerra, y ets tant amable, ab l'una com ab l'altre. Digues, com diables t'ho fàs?.

LLUCIÁ

Que com m'ho faig? No estimantne cap. Més bé, entenemnos. Tinch una profonda afecció per totes dues. Però no es amor. Millor encare. No tich més amor per la Margarida que per la Fernanda, ni per cap altra dona, més que per elles.

MORANGE

Tu?

LLUCIÁ

Jo, ja ho veus?. Què hi farém? un home ad-

mirable digué un dia; «Deu escullirse entre estimar, o conèixer les dones».

MORANGE

Y bé?

LLUCIÁ

Y bé! Aquestes paraules divideixen els homes en dos menes; els qu'estimen les dones y els que les coneixen. May son els mateixos. Això es una gran sort perqué si un en sortía que estimés y conegués... Ay pobre home! Per altre banda... Jo soch un senyor qui les coneix.

MORANGE

Y el senyor qui les estima?

LLUCIÁ

Es... veuràs, es, per exemple, el nostre amich Jordi.

MORANGE

En Bonllains?

LLUCIÁ

Exactament.

MORANGE

Y tu creus que a n'ell li va més bé?

LLUCIA

Pts!...

MORANGE

Veyente tant felís... me'n dupto.

LLUCIÁ

Felis? Jo? Que t'agafa are?. Un cigarret senyores?. *(Agafa un cigarrillo, després và a oferime, no mes acepta la baronesa. Les senyores tornen a baixar.)*

FERNANDA

Quina nit més hermosa! Y la Miquelina! Ahont es? No l'he vista.

MARGUERIDA

No ha volgut dinar ab nosaltres. Deu ser al jardí. Sempre fa joch a part.

LLUCIÁ

Pobreta.

MORANGE

Es una mica estranya la teva afillada!

MARGUERIDA

Estranya? Una excéntrica es! Y això que nosaltres hem fet tot lo possible perqué tingués modos.

SENYORA DE LINEL

¡Oh! Y els modos ho son tot en aquest mon.

BARONESA

Jo els trovaría més en falta que'l brenar. Es molt original aquesta Miquelina. Mirin qu'això de passarse la vida entremitg de pescadors!

LLUCIA

Que vol ferhi senyora meva! Es un selvatget Coneixíes al seu pare? Al pobre Théronane?.

MORANGE

Apenes.

LLUCIA

Ah! quin home més lleal, més orgullòs y més recte. L'estimava de tot cor. Va deixarme la seva filla. Era tot un senyor.

FERNANDA

De totes maneres, allò de deixar l'exercit per consagrarse a la pintura...

BARONESA

Y el casament. Mirin que casarse ab la modelo!...

MARGUERIDA

Oh!

LLUCIA

Encengui, senyora Baronesa. *(li ofereix un misto encès)*

MORANGE

Y fá molt temps, senyora, que la Miquelina và quedar sense pares?

MARGUERIDA

Tenía set anys, aleshores. Nosaltres varem encarregárnosen y puch ben assegurarli que no li hem escatímat rés.

FERNANDA

Oh! estimada amiga, ha estat una acció admirable.

MARGUERIDA

La vàrem fer educar a Inglaterra. Ara, desde la seva tornada, devegades viu ab nosaltres, y devegades viu a Granville ahont son pare li vá deixar una casa vella y el taller. Pel demés, ella també pinta.

SENYORA DE LINEL

No lo porten may a Paris.

MARGUERIDA

Casi may. Diu que no li agrada. Es un tipo.

BARONESA

Aqui hi ha un misteri.

SENYORA DE LINEL

Segurament.

MARGUERIDA

Cà! que volen que hi hagi?

SENYORA DE LIGNEL

A la seva edat... pot ser un capritxo!

BARONESA

Amorós...

LLUCIA

No senyora. La Miquelina no es capassa més que d'un amor, però gran, profon!

SENYORA DE LINEL

Quina pensada! Y are, una soltera.

LLUCIA

Però, senyora, dispensi... però... jo crech, que per experimentar aquest sentiment, extraordinari, més extraordinari qu'una obra mestra, no hi há com una persona nova, aprop de la naturalesa y aprop del seu país. Ah! es una cosa molt hermosa. Cansat de tot com estich, tinguin la seguretat de que si veia neixer un amor d'aquets l'ajudaría ab totes les meves forses!

SENYORA DE LINEL

Vaja, això es un apostolat!

LLUCIA

No senyora, es un sport. Fora cosa que'm divertiria tant com a vostè jugar al golf.

SENYORA DE LINEL

A propósit del golf. Demà s'ha d'anarhi. Hi há una partida interessant.

FERNANDA

Ja'm sab greu, però no podré. Tenen de venir cambreres noves. *(Miquelina entra sense ser vista y busca son album de dibuixos),*

MARGUERIDA

Com, ha despatxat la Lluisa?

FERNANDA

M'hi he vist obligada. He sapigut que tenia un fill natural.

SENYORA DE LINEL

Oh!

BARONESA

Això es un escàndol!

FERNANDA

Y ja veuràn, per poguerlo criar, es passa la nit fent puntes, es mata trevallant y natural, el servey...

SENYORA DE LINEL

No se la pot pas quedar.

BARONESA

Naturalment.

FERNANDA

Dissapte se'n vá.

MIQUELINA, *s'acostà y saluda a les senyores, d'una a una.*

Deu les guart, senyores... Senyora, dispensi! Vol ferme el favor de dirme el nom d'aquesta noya?

FERNANDA

Per què?

MIQUELINA

Per quedármela, jo.

FERNANDA

Vostè?

MIQUELINA

Sí, jo. Necessito una cambrera. Aquesta m' agrada y me la quedo. Veliaquí.

MARGUERIDA

Això es una inconveniencia, Miquelina.

MIQUELINA

Y per què? Soch ben lliure. Faig el que vuy. Ademés, soch tant mal criada. Tothom ho diu y jo procuro darlos la rahó. Aquesta noya de qui parlavem fá per mí. Com se diu?

FERNANDA

Lluisa Cordier. Haig d'avisarla, ab tot, que no donaré pas bons informes.

MIQUELINA

Es inútil. Acaba de donarlos excelents. Merces, senyora.

FERNANDA

No hi há de qué.

MARGUERIDA

Dispensi, estimada amiga. Referent a vosté Miquelina, es com deya fa poch, absolutament lliure, però crech que faría bé de recordar de tant en tant que no es a casa seva. Espero que'l seu padrí sabrà ferli compendre tot això! *(a Fernanda)* Altre vegada li demano perdó, Fernanda. Les taules del tresillo estàn ja prepreparades. Aném, aquesta nit hi ha bons jugadors. Vostè juga, Morange?

MORANGE

No senyora... però les acompanyaré.

MARGUERIDA

Que vé, Fernanda?

FERNANDA

No faltava més.

(tots surten xarrotejant:

Endevant, endevant... Creguim estimada amiga... adoro el tresillo... etc...

ESCENA II

LLUCIÁ MIQUELINA

Miquelina resta ab les dents apretades, les celles juntes y sense dir paraula.

LLUCIA

Miquelína!

MIQUELINA, *secament*

Què?

LLUCIA

Escolta, no vuy pas renyarte. Es una cosa que'm molesta. Però la veritat ets... no sé com dirtho...

MIQUELINA

Soch, com soch!

LLUCIA

A qué ha vingut aquest drama? T'asseguro que s'ha de procurar fer un somrís devant la majoría de les coses.

MIQUELINA

Jo no'n sé de somriure.

LLUCIA

N'hauràs de apendre.

MIQUELINA

No vuy, trovo que tot aixô es una cobardía.

LLUCIA

Sabs qu'ets intolerable?

MIQUELINA

Sé, perfectament, que tinch un caràcter com una llima; que s'hi farà? El tinch y el guardo.

LLUCIÁ

Com vulguis, peró al menys procura ser una mica més amable, fer una mica més de goíg. Veus, per exemple, aquest vestit.

MIQUELINA

Està molt bé, aquest vestit.

LLUCIÁ

No siguis tossuda. Aquesta vetlla vindràn una vintena de persones. Trovo que't podríes arreglar un xich!

MIQUELINA

Jo? Tornarme a vestir? Ah! ah! May de la vida! Després no'm fá gracia vestirme d'odalisca.

LLUCIÁ

Ay Miquelineta. Aixó no pot seguir aixís.

MIQUELINA

Estigui tranquil. No seguirá. Me'n aniré.

LLUCIÁ

Ahont té'n aniràs?

MIQUELINA

A casa meva, a Granville.

LLUCIÁ

Y quan?

MIQUELINA

Demà.

LLUCIA

Acabém, diastre! Que vol dir tot aixó? L'any passat erats tota una altre! Sempre't veya contenta y això que la vida que portaves era la mateixa d'are.

MIQUELINA

No me'n recordo.

LLUCIA

Enrahonavem, feyem passejades delicioses; no recordes les pesqueres ab en Jordi Bonllains? Et divertíes, cantaves, feyes cabrioles....

MIQUELINA

Donchs, no me'n recordo.

LLUCIÁ

Ah?

MIQUELINA

No!

LLUCIÁ

De manera que no vols dirme que tens!

MIQUELINA

No tinch rés. Demà dematí agafare el tren de les onze. Posarè un telegrama y la tartana vindrà a cercarme a l'estació.

LLUCIA

Està bé. Fés lo que vulguis. Peró ja sabs que'm dones un disgut.

MIQUELINA

No ho cregui.

LLUCIÁ

Com vulguis.

CRIAT, *entrant*

Pórten aquesta carta de l'Hotelde les Roques blaves.

LLUCIA

Dona. *(El criat surt. Llucià obra la carta).* Caram! Extraordinari! En Jordi Bonllains es aquí. *(llegint).*

«Acabo d'arrivar a l'hotel; el temps d'arreglarme y vinch corrent.» Quin tipo! N'estich content de que hagi vingut. Oh! y mira, si tu te'n vàs, podrém hostatjarlo aqui.

MIQUELINA

Que'l vol ficar al meu quarto?

LLUCIÁ

Y perque no?

MIQUELINA

Al meu quarto? Ah no! Fora massa! No ho vuy.

LLUCIÁ

Com es això? No ho vols?

MIQUELINA

No, no, de cap manera. Prefereixo quedarme... aixís...

LLUCIÁ

Ah!

MIQUELINA

Perfectament Prefereixo quedarme.

LLUCIÁ

Vaja! vaja!

MIQUELINA

No es pensi, no, dos o tres díes.
(marxa cap a la dreta).

LLUCIÁ

Molt bé. Y ahont vàs are?

MIQUELINA

Ahont vol que vagi! Ja que vosté m'ho mana, a cambiarme el vestit.

LLUCIA

Jo?

MIQUELINA

Si, vosté, no fa un minut que'm deya que semblava un fardo, que anava vestida de pe-

dassos. Està bé. No m'ho vuy fer dir dugues vegades. No vuy que'm puguin tirar rés en cara... Rès, rés! Ho sent? Fins a després. *(se'n va).*

LLUCIÁ, *sol*

Tu! tu! tu! Ah! Pobreta! Quina pensada més divertida!

ESCENA III

LLUCIÁ JORDI

Lluciá puja per anarsen. Jordi entra per la esquerra.

JORDI, *entrant*

Bona nit, Llucià!

LLUCIA

Jordi!

JORDI

El mateix. Acabo de arribar y vinch cercante. Oh! el meu bon Llucià!

LLUCIA

El meu pobre Jordi! No t'esperaba encare,

JORDI

Com? Fa més d'una hora que t'he enviat dues lletres!

LLUCIÁ

Les he rebudes ja un moment. Tens un aspecte expléndit!

JORDI

M'amagreixo, no't sembla? Això'm va molt bé!

LLUCIÁ

Si, noy molt bé. Ah! estich molt content de la teva vinguda... particularment... contentísism.

JORDI

Ets molt amable.

LLUCIA, *allargantli les mans*

Si, miram fixo... no't moguis... miram fixo.. Ah! y quina pensada!

JORDI

Qué?

LLUCIÁ

Rés.

JORDI

Vaja! Vaja! tu ho has conegut desseguida! no pot amagarse... tu ho has vist? Et perts de vista, tu! desseguida ho has endevinat tot!

LLUCIÁ

Qué?

JORDI

Que jo soch un altre home.

LLUCIÁ

Eh?

JORDI

Si noy, si. Un altre home!

MORANGE, *entrant*

Y are! Bonllains aquí?

JORDI, *dantli la má*

Si, estimat Morange. Un hermós Bonllains, nou de trinca! Última creació.

MORANGE

Y donchs que t'ha passat?

JORDI

Totes les desgracies!

LLUCIÁ

Ah! molt divertit!

MORANGE

Tu t'esplicaràs!

JORDI

M'esplicaré! Si he deixat París. ha estat per això. No pots figurarte els esforsos que he tingut de fer per no explicarho, fil per randa, a una senyora inglesa qui anava sola, ab mí, en el compartiment.

LLUCIÁ

Sempre, y en tots els vagons, es va sol, ab una senyora inglesa.

MORANGE, *a Jordi*

Digues, digues.

JORDI

Es un diluvi d'histories.

LLUCIÁ

Femenines?

JORDI

Natural. Quan a les histories no hi han dònes, no son histories ja. Y lo qu'es aquesta vegada son unes histories... y unes dónes!... Mare de Déu, Mare de Déu!...

MORANGE

Que'ns vols fer consumir?

JORDI

Escolteu. Are com are estích enamorat de tres dònes.

MORANGE

Diable! De tres? Com pot ser?

JORDI

Que vols que't digui? No'm decideixo may. No sé triar definitivament!...

LLUCIÁ

Y es clar, en el dupte, pren tot lo que's presenta!

MORANGE

De totes maneres, tres!.

JORDI

Evidentment dit d'aquesta manera, tres dònes, tres... sembla molt, te l'aire d'una reunió. Peró en la realitat, com pots comprendre, es veuhen d'una a una. Y com que quan s'està ab una, no's pensa en les demés, ja no sembla tant.

MORANGE

Ah! Aixís si...

JORDI

Imaginat que l'imbécil de l'Adolfo va demanarme deu díes de llicencia. Mentrestant el substituía el seu nebot. Li encarrego que posi tres telegrames, es calonant tres cites en tres díes diferents. El tonto s'equivoca y no sé lo que va fer. Acabém. Ahir ni estava a casa, enrahonant ab una gran senyora...

LLUCIA, *a mitja veu*

La princesa d'Andorra.

JORDI

Que ho sabies?

LLUCIÁ

Tu m'ho vas dir.

JORDI

Ah! Bé! De sobte, s'obra la porla y veig

entrar la persona a qui esperava l'endemà. Una encantadora americana...

MORANGE

Miss Tipson.

JORDI

Que t'ho havía dit!

MORANGE

No.

JORDI

Carat! No t'ho havía dit? Es estrany.....

LLUCIÁ

Y aleshores?

JORDI

Un quadro. Punxades, fiblades, mots agressius.

MORÀNGE

Com si ho vegés.

JORDI

Peró lo que no veus es lo que vé.

LLUCIA

Qué?

JORDI

Qué? Que la porta es torna a obrir y entra... a n'aquesta ja puch anomenarla, no hi ha indiscreció: es una actríu. Y entra la senyoreta Nelly Sorbier.

LLUCIÁ

Exit!

MORANGE

Y que's van dir aleshores totes tres?

JORDI

Noy, aixó es lo que voldría saber jo. No crech que 's sàpiga may.

LLUCIÁ

Per qué?

JORDI

Perque al cap d'un minut, jo, ja era fora.

MORANGE

Sí?

JORDI

No, no! Tenir una dòna no es rés! Peró tres, juntas, a la vegada, en una habitació? es enorme! Mare de Déu! Mare de Déu!

MORANGE

Y les relacions?

JOTDI

Les relacions; trencades, estripades; teló! He enviat tres telegrames.

MORANGE

Y que'ls hi deyes?

JORDI

A totes igual «Vosté no m'ha sapigut compendre. Es horrorós. Passiobé»!

LLUCIA

Y aixó que vol dir?

JORDI

Interpretarho es qüestiò d'elles. Jo ja ho trobo bé!

MORANGE

Per els escrúpols, no deus pas haver tingut de pagar excès d'equipatge!

JORDI

Ba! ba! Qui no hagi fet may un tort a la dòna qu'estimava que'm tiri la primera pedra. Després de tot es millor; no n'haguera sortit may... y sobre tot, are, que la meva malaltía ha empitjorat.

MORANGE

Quina malaltía?

JORDI

La malaltía de la voluntat. No ho sabias? *(a Llucià)* No ho sabia. Donchs si, pateixo de la voluntat, es una forma de la neurastenia. En fi tot s'ha acabat.

MORANGE

Molt bé, acabades les efusions podríem tornar ab aquelles senyores. Veníu?
(puja encén un cigarret y es pert per la galeria).

JORDI

Aném?

LLUCIA

Phs! Están entresillades. Si ara hi aném no' ns miraràn ab simpatía... Un cigarret!

JORDI

Mercés.

LLUCIA

Ah! Al grà... Tu poses al hotel?

JORDI

Si, pero cerco una caseta.

LLUCIA

Tinch lo que't convé. Un xalet petit pero deliciós, se'n diu: «Les aigues», te un jardí preciós.

JORDI

Molt bé!

LLUCIA

Lo que hi ha es que qualsevol pot llogarlo de un moment al altre. Lo millor es que desseguida escriguis un mot al propietari. Jo'l faré portar. Escriu,

JORDI

Molt bé. Mil gracies.

(Llucià camina cap endíns. Jordi es queda d'esquena al públich).

Com se diu el propietari?

LLUCIA

Senyor Gourny, chalet rus. Com pots compendre els mobles no son cap cosa extraordinaria.

JORDI

Tant se val. M'encanta comprar tonteríes y m'entretíndré arranjantho. Després de tot ab tres habitacions en tinch prou. Oh! Aquest nom de «Les Algues» es un nom molt bonich!

LLUCIA

Sí! Molt bonich!

(Llucià s'adona de Miquelina, què acaba de entrar y surt de puntetes. Jordi contínua escribint, sense adonarsen.

JORDI, *escribint*

Lo que'm plau més es el jardí, més que res!... el jardí, perqué les flors... jo, les adoro a les flors.

(Miquelina pren una flor d'un gerro, y se la coloca al pit.

«Senyor Gourny. Chalet rus», M'agradarà la casa? N'estaré content?

MIQUELINA

No ho sé.

ESCENA IV

MIQUELINA JORDI

JORDI, *tombantse admirat*

Com? Ah, Miquelina. Tinch un gran plaher en revéurerla!

MIQUELINA

Jo també en tinch un plaher!...

JORDI

De veres?

MIQUELINA

Ben cert.

JORDI

Això va molt bé. Trovo que ha esdevingut amable. Paraula!

MIQUELINA

Això vol dir que avans no ho era.

JORDI

Oh! no, cregui... que no!...

MIQUELINA

Ho crech! En cambi vosté no ha cambiat gens. Es tan ximplet com avans!

JORDI

Dispensi... m'equivocaba... No hi ha rés de lo dit! es la mateixa d'avans.

MIQUELINA

No'n parlém de mi... Sap que s'ha engreixat molt?

JORDI

Maravellós! Es aquesta la cosa del mon que

m'humilia mes! Vosté la sap trovar a la primera mirada. Es un dó del cel.

MIQUELINA

Perdonim. Jo no volía molestarlo.

JORDI

A bona hora...

MIQUELINA

Li deya... perque es veritat.

JORDI

Y are! Poques brometes perqué m'enfadaré. Acabaré treient el sant Cristo gros.

MIQUELINA

El seu sant Cristo es pot penjar en un rosari.

JORDI

Bé! que pensa seguir aixís?

MIQUELINA

Es clar que si. Seguiré. No m'havía divertit tant, en tot l'istíu.

JORDI

Aixís, vosté es dolenta?

MIQUELINA

Tinguin la seguritat.

JORDI

Y per qué ho es?

MIQUELINA

M'hi obliguen.

JORDI

Com l'hi obliguen?

MIQUELINA

A mí, ningú m'estima; ab això no puch ser més que dolenta o desgraciada. M'estimo més ser dolenta.

JORDI

Es un rahonament.

MIQUELINA

No hi arriva. Es una cosa senciìla. Si jo fos bona, dolsa, tendra, en tindría una gran pena de que tothom no fos amable ab mí, de que may ningú'm digués... en fí... aquelles paraules que jo voldría que'm diguessin ara que soh desagradable, mal carada, com un brassat de gatoses, trovo molt natural que'ls altres'm paguin la mateixa moneda. M'ho he ben guanyat, ja no'm molesta. Creguim que quan la gent son dolents, no es que siguin pitjors que els altres, es que'ls altres no'ls estimen.

JORDI

Peró qu'es aixó que diu?

MIQUELINA, *cambiant de tó*

Res, bestieses!

JORDI

Per comensar, vosté es injusta. En Llucià l'estima molt.

MIQUELINA

No m'ho ha dit may... Per acabar, vosté m'està aburrint!

JORDI

Quina mena de... criatureta més estrafalaria qu'es vosté.

MIQUELINA

Soch com soch. No, no ho soch com els altres. No soch una nina de porcelana que van portar de París.

JORDI

Y donchs que es?

MIQUELINA

Un pintsr de marines, com el meu papà!

JORDI

Es veritat, y de talent! Té alguna cosa comensada?

MIGUELINA

Una gran tela que no và mal. Hi ha pasta... Es dir; no es més que un esbós. L'acabaré a Granville.

JORDI

Al hivern?

MIQUELINA

No, no, no. Me n'hi torno d'aquí cinh, sis... quinze díes...

JORDI

Voldrà mostrarme la tela?

MIQUELINA

No crech que li agradi.

JORDI

Y perqué?

MIQUELINA

Perque... no s'ofengui, crech que'l seu temperament es de miniatures.

JORDI

Molt bé! Y escolti, Miquelina, quan no té teles per pintar, ni a mi, per emburlarsen, que fà en aquest mon? Deu aburrirse de mala manera!

MIQUELINA

No, del tot no. Camino, m'enfilo, circo nius per els cingles o cranchs per entre les roques. Després navego, vaig a la pesca d'altura; no ho sap? Are el lleguado và donant bé; però el llus... molt malament.

JORDI

Es palpitant!...

MIQUELINA

Sí! Però no es per vostè. Per vostè, uni góndola, un esquif!.

JORDI

No pas del tot. No fà ni un més que en el barco d'uns amichs vaig anar a les regates de Còvves.

MIQUELINA

Això no m'estranya. Ja me l'afiguro ab una gorra molt bufona, sobre coberta d'un yacht que sembla una sabata enllustrada y la ximenea del qual deixa anar glopades de tabach de Orient.

JORDI

Molt bé! Es un punt de vista completament original. Però per això se pot estimar al mar.

MIQUELINA

El mar? Ah, pobrissó, no'n parli del mar.

JORDI

Y per què no?

MIQUELINA

Per qué no'l coneix. No hi es en els salons que frequenta vostè. Per sapiguer lo qu'es, s'ha de fer com jó! arrossegar l'artet, desde una barcota, com un mal esclop. Al istiu s'ha d'anar als sardinals, ab un patró quilotat com la seva boquilla, un hom qui resta entre cel y aygua, y casi no's recorda de com enrahonèm. S'ha d'haverse gronxat, endevant, endarrera y de costat, y quan la mar està enfadada, s'ha de portar la cara bruta del oreig. Parlin, vostè, d'això, un xich? Y després, quan el vent calma una s'estira boca enlaire sobre una vela vella y es mira el cel. Quan ja se'n tenen els ulls plens de cel, es tanquen y el cel es queda dintre; aleshores, es dorm, es dorm com vostè no ha dormit may de sa vida. Això es el mar, el

mar hermós, el mar dolent, el de veras, el que pintava el meu pobre papà!

JORDI

Senyor! Es admirable!

MIQUELINA

Què?

Lo que acaba de dir. Atrau enormement. Jo també vuy posarm'hi. Parlarè com vostè, dormiré aixís. Tot això completarà la meva evolució. Voldrà ajudarme?

MIQUELINA

A què?

JORDI

A tornarme un home nou en... la naturasa... en aquest mon desconegut de la sinceritat.

MIQUELINA

Oh! si es això, de tot cor!

JORDI

Ens passejarém per els camps y ens enfilarém per els cingles a cercar nius; pescarém llissares, neros... Comensarém demà matí.

MIQUELINA

A quina hora?

JORDI

A les nou! veurém com surt el sol.

MIQUELINA

Déu meu, qu'estich contenta! El seu propósit es molt chich!

JORDI

Sí?

MIQUELINA

Sí, sí!... Jo'l trovo admirable aquest esfors

per transformarse, per un altre, per esdevenir inteligent...

JORDI

Si... però... però...

MIQUELINA

Sí, sí. Està molt bè. May hauría dit que'n fòs capàs. Estich contenta, molt contenta. Després d'això, ja no's dirà may mes de vosté lo que ara es deya.

JORDI

Com? Y qu'es lo que's deya are.

MIQUELINA

Una pila de coses.

JORDI

Però, quines.

MIQUELINA, *duptant*

No sé res més... No sé rés!...

JORDI

Bé, peró, mica més o menys, ja se'n deu recordar.

MIQUELINA

Oh, no, no me'n recordo gens ni mica... No més les tinch escrites.

JORDI

Com?

MIQUELINA

Si, trovava divertit conservar lo que deyen de vosté... y ho tínch apuntat al àlbum!

JORDI

Això es greu

MIQUELINA

repasso. Sempre'm fà passar

JORDI

Vui veure l'album de vostè.

MIQUELINA

(avansa rápidament y posa la má sobre l'álbum que ha deixat sobre la cadira)
No.

JORDI

Miqnelina! Li demano... Ho vui! *(tracta de pendrer l'album)*

MIQUELINA

No... estigui quiet, prefereixo llegirlo jo mateixa... segui... no, no aquí, no... més lluny!

JORDI

Sia... però llegeixi.., llegeixi!

MIQUELINA

No es aquí... *(fullejant)* no es aquí, tampoch... are: «divendres: s'ha parlat de la boya»

JORDI

De la boya?

MIQUELINA

La boya es vostè.

JORDI

Jo?

MIQUELINA

Sí, vostè, es més discret que escriure tot el seu nom, Jordi Bonllains.

JORDI

Cert, peró en fí... la boya...

MIQUELINA

Es el motiu que li han tret els pescadors...

JORDI

Ah!

MIQUELINA

Sí, perqué a dintre'l bany, semblen una...

JORDI

Sí, ja, pleguém, tant se me'n dona de lo que es diu en les rcunions dels pescadors. Aném a lo altre.

MIQUELINA

Veliaquí *(llegeix)*

Conversen... «La senyora X. La boya es queda a París tot l'istiu d'una menera decidida. senyora Z. Es una llàstima, es un bon noy. senyora T. veritat, però sense resistencia. Senyor V, el gras... Posseheix sís corbates per cada idea.»

JORDI

Encantador.

MIQUELINA, *llegint*

«Senyora T. En la seva colla quan fà un xiste, puja de preu».

JORDI

Això es forsa desagradable!

MIQUELINA, *llegint*

«Senyor V. el gras. Té tot el cervell necessari per encostiparse»... això ja es massa!

JORDI

No ho trova?

MIQUELINA, *llegint*

«Senyora T.

JORDI

No. Prou! Prou!

(ella torna l'álbum assobre la taula)

Es inaudit! inaudit! Quin mon! Y sobretot en V. gras... aquella disfressa!. Escolti Lina, may li he demanat res...

MIQUELINA

No, may.

JORDI

Are, vuy demanarl'hi una cosa... Donguim l'álbum. *(l'agafa).*

MIQUELINA

Oh! no. *(vol tornarlo a pendre)*

JORDI

No m'ho pot negar. Hi tinch un dret, al menys a arrencar la pàgína... Hi tinch un dret *(fulleja)*

MIQUELJNA, *perseguintlo*

No ho vuy, no ho vuy.

JORDI

Ja la tinch! *(arrenca la fulla y la llegeix)* Diable!

MIQUELINA

Oh! *(avergonyida. apart)*

JORDI

Això no m'ho havía dit vostè.

MIQUELINA, *molt inquieta,*

Què?

JORDJ

L'última ratlla. *(llegeix)*
«Es veritat, ell es tot això .. però no hi fá rés» Perqué no m'ho llegía. Es afectuós!

MIQUELINA, *evasivament*

¡Oh!

JORDI

Molt afectuós! No hi hà inicials. «Y qui es que deya això?

MIQUELINA

Una pobre noya de fora!

JORDI

Vethoaquí! En tot el lot una sola persona benévola ab mí, y es una pobre noya de provincies. Y els altres, ah! canalles! Digui, y els altres, qui son aquesta gentussa?

MIQUELINA

Els seus amichs.

JORDI

Donchs, quedan bé, els meus amichs, son uns presumits!

MIQUELINA

Això es culpa de vostè.

JORDI

Culpa meva?

MIQUELINA

Si. No saben triarlos... no veyen quins son els que l'estimen y els que no.

JORDI

Y pensa que això es fàcil?... Ab què se les coneix a les persones qu'ns estiman?

MIQUELINA

Això no ho sé... Potser en ue qno'n fan la cara!...

JORDI

Segurament té rahó. Vaig a triar uns quants amichs nous de trinca, uns amíchs que encara no sé qui son. En el fons, la gent més decenta es la que no's coneix. Cercarém junts, tots dos, com bons amichs. Una cosa divertida.

MIQUELINA

Sí, sí. Molt divertida.

JORDI

Comensarém demà.

MIQNELINA

Demà dematí.

JORDI

Y seguirém, cada dia.

MIQUELINA

Durant dos mesos...

JORDI

Però... No marxa d'aquí a quinze dies?.

MIQUELINA

Oh! quinze dies, dos mesos... no'm vé de vintiquatre hores!

JORDI

Aleshores... amichs? *(li allarga la mà)*

MIQUELINA

Amichs!

ESCENA V

Els mateixos y MORANGE

MORANGE, *entrant per la galería*

Senyoreta Miquelina, el seu padrí m'envia a cercarla... La senyoreta Sirkiéwiez va a recitar uns versos y l'hi prega...

MIQUELINA, *alegrament*

No, pero si no te cap necessitat de demanarme res. Jo faig tot lo qu'ell vol. Vostè es molt amable... Vé, senyor Jordi? *(surt per la galería)*

JORDI

Vinch corrents!

MORANGE

Aném a patir la senyora Sirkiéwiez.

JORDI

(deturantse en el moment de sortir)

Veyám!... La senyora... Això! La senyora T!... Molt bé! Ja te la pots quedar. També pots quedarte ab la senyora Z... y ab el pillastre de'n V. gras.

MORANGE

Però... que dius?

JORDI

Dich qu'aquí m'instalo y no me'n moch. Quan es perdi l'equilibri del mon encara'm trobaràs aquí. *(s'asseu y encèn un cigarrillo.)*

MORANGE

Quin tipo!

JORDI, *cridantlo*

Morange!

MORANGE, *tornant*

Què vols?

JORDI

Vui dirte tres paraules.

MORANGE

Quines?

JORDI

May més dones! May mes dones! May més dones!

MORANGE, *marxant*

Vaja, romancer!

ESCENA VI

JORDI, VIVETTE, CRIAT, LLUISA

(Vivette entra precedida d'un criat y seguida de la cambrera, qui porta un sach de má)

CRIAT

El senyor prega a la senyoreta, que s'esperi aquí. Quan arrivi el seu torn l'avisaràn.

VIVETTE

Com, el meu torn? Jo creya qu'era sola a cantar, avuy, en aquesta casa?

CRIAT

Sí, pèrò hi ha una senyora qui diu versos... una senyora de la societat...

VIVETTE

Naturalment.

CRIAT

Naturalment!

VIVVETTE, *a Lluisa*

Tingui. *(l'hi dona l'abrich)* Està bé, ja no la necessito. Ah! Lluisa!

LLUISA

Senyora?

VIVETTE

Ahont es el pincellet de la expressió!

LLUISA, *buscant en el sach de mà*

Aquí'l té, senyora.

VIVETTE

Gracies.

(Lluisa surt. Vivette enseja la veu fent trinos. Al

mateix temps es posa vermelló als llavis y negre als ulls ajudantse ab un mirall de má. Jordi la comtempla, primer ab rábia dèsprés ab interés, després ab curiositat, s'hi acosta intrigat)

JORDI

Senyoreta.

VIVETTE, *saludant dintre'l mirall*

Senyor...

JORDI

Perdonim, senyoreta, però'm sembla que...

VIVETTE

Què, senyor?

JORDI

Hem sembla tenir presenta la seva cara...

VIVETTE

A mí també'm sembla haverlo trovat en algún lloch.

JORDI

Jo crech qu'hem representat junts una revista; ja fa temps... una revista d'aficionats al cercle Pigall, a Montmarte.

VIVETTE

Esperis... si, si, vostè es el que feya d'aymant de la galería de Máquines...

JORDI

Just. *(cantant)*

«Oh! ma galería, ma dolsa estimada,
Y vetaquí qu'ara't tenen tancada».

VIVETTE

Jo hi feya el paper de ninfa de la repoblació. *(cantant)*

«Es molt convenient fer nens;
feyna lleugera pel pare.

Un quart de jochs ignocents
ab la qu'ha de ser sa mare».

JORDI

Bravo! Era això mateix. Jo tenía vint anys.

VIVETTE

Jo'ls tinch, sempre.

JORDI

Recorda els ensajos en el taller d'Albert Guillom?

VIVETTE

Ab la portera qu'apagava'l gas.

JORDI

Al tornar a casa, pujava l'escala a reculons. Aixís si hi trobava al papà li deya: «No, si nó entro, surto!»

VIVETTE

Y aquelles passejades per els carrers en que abrassavem tots els fanals y petonejavem a tots els municipals.

JORDI

Oh! aleshores encare hi havía respecte a la autoritat! Era el bon temps.

VIVETTE

Bèn cert! Com se trova la gent! Vaja hem d'abrassarnos!

JORDI

Es necessari. *(l'abrassa).*

VIVETTE, *fa un lleuger xiscle*

Y digui!...

JORDI

(encara no ha acabat d'abrassarla)

Què?

VIVETTE

Com se diu vostè?

JORDI

Jordi Bonllains.

VIVETTE

Ah, si?

JORDI

Y vostè?

VIVETTE

Vivette Lambert.

JORDI

Això mateix! Abrassemnos!

VIVETTE

No, are que ja sabém quí som, s'imposa la prudencia.

JORDI

Es veritat...

VIVETTE

Lo que hi hà de cert es que m'hi recordat de vosté més d'una vegada.

JORDI, *content*

Molt bé!

VIVETTE

Però sense recordar el nom, ni la cara.

JORDI, *humiliat*

Ja no està tant bé... Y el teatre? va bè?

VIVETTE

Cor que vols?... Entro al Gimnàs.

JORDI

Molt bé!... y el cor?

VIVETTE

Tinch un hotelet.

JORDI

Diastre!

VIVETTE

Ja se sap! a París, ab ordre y mala conducta...

JORDI

Es divertida! Espero que tornarém a véurens?

VIVETTE

Tantes vegades com vulgui. Miri, vinguim a cercar demà al Hotel, anirém a donar un tom per Dinard.

JORDI

Això mateix.

VIVETTE

Sí, al carrer de París, hi hà un argenter maravellós.

JORDI

Ja?

VIVETTE

No es per l'interés solament, però els homes si no se'ls hi demana diners creuhen que no se'ls estima. Un cop n'han donat queden lligats. Aixís, fins a demà,

JORDI

Això mateix, demà... Ah! es a dir... Bé! tant se val, ja m'areglaré... *(agafantlí la mà)* La punta dels dits. *(s'ajup per besarli la mà, però ella li allarga'l coll...)*

VIVETTE

Si es servit...

JORDI

Oh! Quina Vivette més aixerida!

VIVETTE

Quin Jordi més valent... y ab un bon natu ral. *(li toca la barbeta. Fernanda entra, en Jor--di recula vivament y s'amaga entre'ls mobles)*

ESCENA VII

Els mateixos y FERNANDA

FERNANDA, *entrant*

Ah! senyoreta, la senyora de Versannes m' ha pregat que l'avisés. La esperan al saló.

VIVETTE, *ab molts modos*

En absolut a la seva disposició senyora, et massa honor per mí el cantar devant de tans distingida concurrencia.

FERNANDA

Passi donchs, senyoreta. *(Vivette surt)* Dispensim, estimat amich!

JORDI

De què?

FERNNDA

D'haver interromput aquesta conferencia, que semblava prometre... y fins donar...

JORDI

Quina idea!

FERNANDA

Home! Quan jo he entrat aquesta noya li tocava la barbeta... Això, quan menys, es cordial.

JORDI

Ha estat una brometa, estimada senyora! La

senyoreta Vivette... fàssis càrrech. Li demano una mica de...

FERNANDA

Vostè es un ingrat!

JORDI

Oh, no! No hi hà rés del que vosté suposa.

FERNANDA

Però mentrestant...

JORDI

Però no, senyora, l'hi dich que no, estiguin segura. Li demano. per favor, que no crigui que jo pugui, ni en somnis, ocuparme de la senyoreta Vivette, en una casa que s'honora am la seva presencia.

FERNANDA

Vol fer el favor de callar.

JORDI

De cap manera, no, li asseguro, estimada senyora, qu'està delíciosissima! Vostè té aquell encant provocador de les rosses, al qual soch tant sensible; y una línea. y un vestit!...

FERNANDA

No accepto més que l'ultim compliment.

JORDI

Si tot s'ajunta. Miri, un amich meu, qu'es poeta, ha fet, sobre vostè, un vers preciós.

FERNANDA

Y es?

JORDI

«La dona es el trajo, el trajo es la dona!»

FERNANDA

Es ben veritat. Pel demés, li asseguro que

m'agraden molt les modes d'aquest any y fins els estich bon xich reconeguda.

JORDI

Tampoch, elles poden queixarse de vostè.

FERNANDA

Miri per exemple. avuy he rebut de París, un vestit de sastre de panyo blau... una maravella.

JORDI

Oh! y quan el veurè.

FERNANDA

Vaja! seré amable ab vostè. Me'l possaré demà matí.

JORDI

Vostè es un àngel.

FERNANDA

Ens trovarém al golf. Està lliure, vostè, demà matí?

JORDI

Si senyora, si, es a dir?... Bé, ja m'arreglaré... Mercès.

Li besa la mà, Margarida entra, Jordi s'amaga entre els mobles.

ESCENA VIII

Els mateixos. MARGARIDA.

MARGUERIDA

Hola, vostè es aquí.

FERNANDA

Sí.

MARGUERIDA

La senyoreta Vivette và a comensar. s'hà deixat aquí la música.

FERNANDA, *trovant un rotllo sobre la taula.*

Es aquí, vaig a portarli.

JORDI

Aném a aplaudirla.

Fernanda surt, Jordi la segueix, Margarida igualment.

MARGUERIDA

No l'he pas destorbat, estimat amich?

JORDI

Destorbat?...

MARGUERIDA

Sí, no ho sé de segur. Però m'ha fet l'impresió...

JORDI

Veyam..,

MARGUERIDA

Oh! y m'ha sorprés més, per que en Morange acababa de contarme la seva conversió.

JORDI

La meva conversió... quina conversió? Ah; si, si, y'are més qne may!

MARGUERIDA

Y n'estich encantada, perque d'are en endevant com que ja no serà un home comprometedor, ens podrém veure més sovint, més intimament...

JORDI

Será deliciós.

MARGUERIDA

Si, deliciós; a no ser que la senyora Chantal, hem prengui'l lloch!

JORDI

Quina idea; la senyora Chantal es molt bonica... però cregui que si jo feya la cort a algú d'aquí... no cercaria tant llùny.

MARGUERIDA

Veyam, Jordi, y pensa...

JORDI

Si, penso. Li asseguro, que aquesta nit vostè té la gracia maliciosa de las morenas, a la qual soch tant sensible.

MARGUERIDA

Calli y vingui. (*Ella se'n vá anant.*)

JORDI

Vinch, però no callo. Li aseguro que... (*marcha cap a la galería*)

ESCENA IX

JORDI Y MIQUELINA

En el moment en que Jordi entra en la galería, Miquelina entra per l'esquerra y s'adona de Jordi y Margarida.

MIQUELINA

Senyor Jordi.

JORDI

Mani.

MIQUELINA

Demà al matí, vindrà vostè, o seré jo qui passarà a cercarlo.

JORDI

Demà matí? ¡ah! demà matí. Impossible, tindré molta feina demà, al dematí. (*fà gesto d'anarsen.*)

MIQUELINA

Bé! demà passat, aleshores.

JORDI

Tampoch.

MIQUELINA

Dochs, quan?

JORDI

Ja veurém. Hi hà molt temps.

MIQUELINA

Es impossible. Pero a la fi, vosté m'ha dit...

JORDI

Sí, sí... Però tínch d'ocuparme d'altres cosas.

MIQUEYINA

O d'altres personas.

JORDI

Que? Que? Que vol dir ab això?

MIQUELINA

Que hi han senyors que estarian mes bé a París que aquí.

JORDI

Y jo, dich... que hi han senyoretes, que estaríen millor, ficades al llit, desde les nou, que rodant per aquí.

MIQUELINA, *furiosa*

Vosté diu aixó?

JORDI

Bona nit. (*se'n va*):

MIQUELINA, *sola*

Ah!

(Es deixa caurer sobre una cadira y es posa a plorar).

ESCENA X

LLUCIÁ Y MIQUELINA

LLUCIÁ, *molt dolsament*

Lina. *(ella s'adressa).*
Fesme una abrassada.

MIQUELINA

No.

LLUCIÁ

Que't passa? Encara dura?

MIQUELINA

Res.

LLUCIÁ

No m'ho vols dir?

MIQUELINA

No, deixim estar d'una vegada! Els meus maldecaps son meus. No l'interessen per res!

LLUCIA

Perqué?

MIQUELINA

Perque no m'estimen, bé prou que ho sé.

LLUCIÁ

Estimada Lina, ja n'hi ha prou. Are vúi que t'espliquis.

MIQUELINA

Ah! vosté ho vol. Potser và malament vosté. Oh! si ja ho sé. Soch una desagrahída, vostés

han fet per mí tot lo que devíen. Sempre he tingut tot lo que necessitava. Però no! hem faltaven coses que no tenía... coses que no puch dir, però que anyoro fortament. No! no es gens complicat. Miri... son paraules sencilles... son ulls que't segueixen... son, devegades, un silenci tant sols... una mica de dolsor... la felicitat de sapiguer que hi ha tendresa... a la voreta, y que si may la necessites saps ahont anar a cercarla... Oh! jo no retrech rés. Vosté es com es. Pitjor per mi! Potser pitjor per vosté! jo no puch viure més aixís. La Cendrilló sempre m'ha semblat un gall dindi. Però quan se m'humília, quan se 'm desprecía, per molt acostumada que hi estigui, sufreixo... y hem trovo sola, sola... *(plora).*

LLUCIA

Miquelina, t'ho demano, no ploris... No vuy que ploris. He promés que tú no ploraríes.

MIQUELINA

A quí?

LLUCIÁ

A tú.

MIQUELINA

A mí?

LLUCIÁ

Tú ja no t'enrecordes y es qu'erets molt petita. Ja fà molt temps. Un día, jo vivía a l'altre part de Europa, vareig rebre un telégrama del teu papà. Deya: «vina corrents, si vols tornar a veurem». Vareig marxar... però no vaig a arrivar a Granville, fins tres díes després, massa tart. Vareig correr a la vella casa, tant coneguda meva. La porta era overta. Dintre, era fosch, ab prou feynes lliscava el sol entre els finestrons tancats. Els ulls, acos-

tumats a la foscor, en un recó vareig veure una noyeta agenollada; plorava. Els sanglots saccejaven ses espatlles. La vaig agafar a coll. No pesava gens, no més tenía set anys y la seva carona era tota mullada... No recordes que vaig dir! «Lineta, Lineta, no vuy que ploris més. Jo soch aquí... seré el teu guardià. Juro que no ploraràs més... Per favor, Lina, no'm fassis dir mentides.

MIQUELINA

Es la primera vegada que'm parla aixís, vosté!

LLUCIA

No gosava.

MIQUELINA

Ah!

LLUCIÁ

Qué hi vols fer?... no es la meva manera, soch un home habituat a amagar lo que pensa, que posat a ensenyar sos pensaments... primer ensenya els dolents que'ls altres. Y després per ser un pare, un veritable pare, un pare profesional, s'ha d'haver comensat desde petit. Jo soch un pare, aficionat, una mica timit, una mica vergonyós. Però... tu ja saps que hi han aficionats qui tenen forsa talent.

(l'agafa entre'ls brassos).

Y jo l'estimo molt, creu, Lineta meva!

MIQUELINA

Perdonim, padrí! soch felissa, molt felissa... no tínch paraules... la falta d'habitut... jo també l'estimo molt... creguim... molt!

LLUCIA

Lina, Lineta!

MIQUELINA

Que té?

LLUCIÁ

Vols saber la diferencia que hi ha entre un escéptich y un creyent? Donchs, mira! quan s'es creyent, s'es creyent, mentres que quan s'es escéptich, no s'es escéptich!

MIQUELINA

Qu'estích contenta, qu'estích contenta! Are podré dirli tot, tot, tot!

LLUCIÁ

No cal que't cansis.

MIQUELINA

Eh?

LLUCIÁ

Es que ja ho sé... Quina pensada més divertida.

MIQUELINA

Vosté sap... a quí?

LLUCIÁ, *mitj rihent*

Sí.

MIQUELINA

Oh! No es cosa de riurer!

LLUCIÁ

Però, menys de plorar. Veyam. Digues, và de sério aquest assumpte?

MIQUELINA

Molt de sério!

LLUCIÁ

Y com t'ha agafat.

MIQUELINA

Com t' agafa un automóvil!

LLUCIÁ

Però, quan?

MIQUELINA

L'any passat, aquí... en el dinar de les

carreres... Jo estava bastant bé, feya un cert éxit! Molts senyors m'enrondaven, n'hi havíen d'inteligents, d'espirituals, d'artístes, de seductors... que m'alabaven... A més n'hi havía un qui no deya rés y es mirava les botines com dihent: «Senyor, que ben calsat que vaig». L'endemà, ja estava nerviosa, intolerable... M'havía enamorat... De qui? De cap senyor espirítual, ni seductor, no. Estimava al senyor qui es mirava les botines, ab una inesplicable satisfacció. Una cosa ràpida.

LLUCIÁ

En Jordi! oh, si, la cosa es ràpida!

MIQUELINA

Oh! Y el fàstich que'm faría, si no l'estimés tant!

LLUCIÁ

Tot això, petita, es completament absurd, no té consistencia, es contrari a la llógica y al bon sentit. Això es l'amor.

MIQUELINA

M'ajudarà?

LLUCIÁ

Faré lo que tú vulguis.

MIQUELINA

Però, si demà se'n và.

LLUCI

Millor, es preferible, que de moment, tinguis el camp ben lliure.

MIQUELINA

Potser, avans de deixarme... Sí li parlés?

LLUCIA

May de la vida!

MIQUELINA

Com?

LLUCIA

Pensa petita, que's tracta de la felicitat... La gent té un horror a que se'ls dongui la felicitat. Es com oferirlos part en un negoci. Desconfíen. S'han de pendre precaucions.

MIQUELINA

Oh!

LLUCIÁ

Sí, a n'aquest guapo, tindré prou compte en no dirli: «La felicitat es aquell campanar d'allí baix, s'hi và tirant tot dret». Segurament em respondría: «Ah sí? mercés. Ja ho veig, tinch temps d'anarhi.» No, no, a n'aquest guapo...

MIQUELINA

A n'aquest ximplet!

LLUCIÁ

Com vulguis. Li ensenyaré caminets esgarriats. Devegades, hi trovarà espines, devegades flors; devegades, ríus y altres escrupols pels que haurà de passar. Es creurà perdut, es tornarà boig, després es creurà segur. A forsa d'avansar, un jorn en trarà en el bon camí, aleshores dirà, veyent el campanar, Això es la felicitat!» Y tú y ell, hi entraréu.

MIQUELINA

Com l'estimo, padrí! *(l'abrassa).*
Y an ell com el trova?

LLUCIÁ

Que vols que't digui...
(Miquelina fá un gesto de despit).
Té una gran cualitat.

MIQUELINA

Y es?

LLUCIA

Que tú l'estimes!

(Soroll al fons. Entra molta gent per la galería. Vivette Fernanda, Marguerida, Morange, etc. tots fán compliments a Vivette.

MIQUELINA

Mercés!... Ja son aquí, me'n vaig!...

LLUCIA

Però, no...

MIQUELINA

Sí, sí. Estích massa contenta per veure tanta gent. Estaría tan de bon humor que no'm coneixeríen! Val més que me'n vagi.
(Surt y al ser el pás de la porta torna y li dona les flors que portava per Vivette.
Adeu, padrineta!

LLUCIA

Ah, entremaliada!

TELÓ RÁPIT

SEGÓN ACTE

Una cambra molt elegant en una *villa* de Saint Lunaire sobre una tauleta hi hà preparat sopar, al fons una gran balconada coberta de cristalls. En un cantó d'escena un llit ample.

ESCENA I

ADOLF Y VIVETTE

Adolf acaba de posar els coberts en la taula del sopar; se sent com lladra un gos, Adolf và a obrir.

ADOLF

Creya qu'era'l senyor. Bona nit senyoreta Vivette.

VIVETTE, *entrant*

Bona nit, Adolf. bona nit fidel servent. Brrr... He tornat del cassino passant per la platja. Feya un vent! El senyor no hà pas tornat?

ADOLF

No. Pero si la senyoreta vol sopar. tot esperantlo?

VIVETTE

Si. si, estich afamada!...

ADOLF

Consommé... ous glassats... perdiu freda... fruita refrescada?

VIVETTE

Molt bé, Adolf. Com conèixeu els meus gustos!

ADOLF

Sería humiliant per mí, senyoreta, si al cap de quinze díes que viu a casa no coneixés els gustos de la senyoreta.

VIVETTE

Cert, ja fán quinze dias. Oh! era el meu somni daurat un amor com aquest, de durada. (*s'asseu a taula.*)

ADOLF

Pel demés, el senyor té tot l'aire de portarli estimació a la senyoreta, y jo ho comprench...

VIVETTE

Això'm satisfà!

ADOLF

Si, per que deixant de banda lo demés, la senyoreta té una cosa, que... que la gent que's diverteix, que fà la vida... aprecia d'alló més.

VIVETTE

Y es?

ADOLF

La malincolia.

VIVETTE

Sou molt agradable Adolf. El día que volgueu vos donaré llotgetes el teatre del cassino.

ADOLF

La senyoreta es massa amable, pero a mí no'm plauhen les comedias modernas.

VIVETTE

Y per qué?

ADOLF

Per que els autors treuen importancia a

ne'ls papers de criat. Es un snobisme. Això els retrata. Son ben lliures... Pero no fruiràn de la meva presencia.

VIVETTE

Me feu llàstima... Adolf!

ADOLF

Sè de totes maneras, que la senyoreta té un talent maravellós: Una aleta de perdiu?

VIVETTE

Moltes gracies.

ODOLF

Si, l'altre día en parlavem ab el meu amich el compte de Jullianges.

VIVETTE

Pero, el conéixeu?

ADOLF

Si. Prenem el bany a la mateixa hora... s'han establert corrents d'amistat entre nosaltres?...

VIVETTE

Y ell, sab lo que sou vos?

ADOLF

Ah; no, senyoreta. Dintre l'aigua son iguals com dugues gotes, un soci de l'Ecuestre y un criat. El compte de Jullianges me té per un magistral. Per qué desenganyarlo?

VIVETTE

No teniu amor propi.

ADOLF

Ni gens, ni mica.

VIVETTE

Jo menys. Quan faig veure que estimo al senyor Jordi Bonllains!... Quin tipo.

(am despreci).

ADOLF

No s'enfadi la senyoreta. Pero el senyor es tant amable...

VIVETTE

L'estimeu a n'el vostre amo?

ADOLF

Si. S'ha de ser bò ab els amos. No es gaire exigent ab les coses del servey. Y això apart, té molt bonas condicions,

VIVETTE

Cert... es un xicot una miqueta agarrat, pero es algú .. ja està arrelat, tothom el coneix, a la ruleta el respectan, als restaurants el respallen... ab això, un sastre inglés, un oncle bisbe, una germana divorciada y un cunyat júheu... es queda bé per tot arrèu.

ADOLF

La senyoreta té rahó. No trovariem pas millor empleo... Una mica de fruita?

VIVETTE

De bon grat... Y vos no menjeu rès?

ADOLF

Mercés. (*apart*) (Li manca tacte.)

VIVETTE

Veig que l'amo no porta pressa avuy. Ahont anava aquesta nit?

ADOLF

El senyor sopava a cala comptesa de Versannes. El senyor de Versannes qu'havia anat a París, per embullar certes qüestions diplomàtiques ha tornat aquest matí.

VIVETTE

Ja ho he llegit al diari. Es molt chich el senyor de Versannes. La seva dòna també...

ADOLF

Si, no son pas com sa afillada... La senyoreta Miquelina. Devegades la trovo que's passeja per els camps; và sempre sola, ab un gos horrible y una cara de mal humor! oh!

VIVETTE

Que voleu ferhi? Les planyo a n'aquestes pobres senyoretes. Y pensar que jo podría trobarme en el seu lloch! Ah!

ADOLF

Què diu?...

VIVETTE

Felisment van estalviarme aquesta pena.

ADOLF

Ah!

JORDI

Si, desseguida vareig trobar algú. *(el gos lladre.)*

ADOLF

Vetaquí el senyor. (*trucan.*)
No, es la cambrera de la senyoreta.

VIVETTE

Ah. Entri Lluísa.

ESCENA II

ADOLF, VIVETTE Y LLUISA

LLUISA

Porto els encàrrechs que m'ha fet la senyoreta per a l'Hotel.

VIVETTE

Molt bé. Deixiu aquí, sobre la taula. El saquet de mà. Mercès. (*el deixa sobre una tauleta*)

Mira; es igual a la que m'ha regalat el senyor. (*referintse a la tauleta.*)

ADOLF

El senyor els hi té molta afició. Té l'especte de ser molt pràctich, pero no ho es. Es molt americà. Te un calaix ab secret!...

VIVETTE

Ah!

ADOLF

Si... Es per els papers confidencials, per lo que no convé que vegin els criats. S'obra aixís... s'apreta aqui, y aquí... ja està...

VIVETTE

Molt bé; Mercès, Adolf!

ADOLF

Si la senyoreta no'm necessita més?... El senyor té la clau me'n vaig a dalt...

VIVETTE

Bona nit, Adolf.

ADOLF

Bona nit, senyoretes. (*se'n và.*)

VIVETTE

Estich cayent de son! Hauria fet bé, tornantmen al Hotel.

LLUISA

La senyoreta no hi hauría guanyat rès.

VIVETTE

Y perqué?

LLUISA

Per que en el tren de les onze ha arrivat el senyor Cocò.

VIVETTE

Ah! diable: Es pesat! Quina necessitat tenía de venir? ¡Quina aguileta! Me l'estimo per

això, es veritat. Bé, ja te'n pots anar! Que estich cansada! Deixem estirar un xich mentres espero a n'en Jordi.

LLUISA

A quina hora la cridarém, demà?

VIVETTE

Aviat.:. a les onze... Dónem un llibrot d'aquets, allí, sobre la taula. Quins hi han?

LLUISA, *llegint els títols*

«L'abrassada d'amor»

VIVETTE

No... No!... No!...

LLUISA

L'anuari dels grans Cassinos: Salambó.

VIVETTE

Aquest: Deu ser divertit això. (*l'agafa y es posa a llegir.*)

LLUISA

Bona nit, senyora, fins demà.

VIVETTE

Bona nit, Lluisa. (*Lluísa se'n va,*) (*llegint.*) Era a Megara, a les afores de Cartago, en els jardíns d'Hamilear... Y que pobles anomena! (*segueix llegint*) Els soldats qu'ell manava a l'Africa, es donaven un gran àpat per celebrar l'aniversari de la batalla d'Eryx. (*llensa'l llibre*) Al diable! Que's idiota això. (*badalla*) Si podía dormir... mentres l'espero? (*apaga l'electricitat y s'adorm.*)

ESCENA III

JORDI Y VIVETTE

JORDI, *cantant*

Bona nit, Vivette maca... Vivette maca bona nit.

VIVETTE, *despertantse*

Ah; ja ets aquí. Quina hora es?

JORDI

Una hora encantadora; una hora perfecta; una hora feta expressa: abrassemnos? abrassemnos! (*l'abrassa perllongadament*)

VIVETTE

Pero que't passa? qué tens?

JORDI

Estich content: Tot jo'm trovo plé de generositat, de bondat, d'agrahiment. Estich agrahit.

VIVETTE

A quí?

JORDI

No ho sé, això es lo més divertit. Estich molt content.

VIVETTE

Bé, ja: Qué has fet?

JORDI

Hé sopat a ca'n Versannes; una reunió mola *chic*. Hé anat per la platja. La mar es refeyt las ondas per demà al demati. Hé entrat al cercle. Hé perdut dos cents llisos. Deliciós. Al sortir la lluna llensava plata sobre'l mar, sense fí ni compte. Si hagués volgut fer la pau

de lo perdut, ajupintme en tenía prou. Pero, jo no acepto rés de les dònes, ab això m'he posat a cantar per respondreli:

Bonsoir madame la lune... bon soir... *(fa una tercerilla.)*

VIVETTE

Jordi, m'espantas...

JORDI

Un altre motiu de satisfacció, Hé vist al senyoret Cocó, guapo com sempre, que baixava del tren. Encantadora críatura, digna de totes les voluptuositats que puguin pervenirli: M'ha saludat ab aquella simpatia respectuosa del jovincel, qui sab lo que sab, y que també sab, que se sab, lo que sab, que sab... Estich molt content.

VIVETTE

Estimat, si't penses insultarme, no soch a casa.

JORDI

Deu me'n guart. May s'han d' insultar les dònes y menys fent servir d'excusa a un jovincel.

VIVETTE

Sia en hora bona: A més, jo'm trenco'l cap preguntantme qui pot estar gelós de Cocó... Cocó es un noy d'aquells que no val la pena ni d'anarhi ab cumpliments.

JORDI

Oh: també sería trist... estich massa content!...

VIVETTE

Acabém; Pero per qué?

JORDI

No t'ho puch dir.

VIVETTE

Y jo... vuy saberho!

JORDI

Val més que no t'ho digui;

VIVETTE

Apa... Explicat.,. tingas confiansa... Una dóna té aymants, es cert... pero la simpatía sempre es pel mateix... Digam...

JORDI

Oh: Per ma salut qu'es pitjor; Pero, també ho sabrias, vethoaquí... estich enamorat.

VIVETTE

Admirable, bufó! (*l'abrassa.*)

JORDI

Es cert. Es admirable! (*li torna.*)

VIVETTE

Pero això, es veritat, de veres?

JORDI

Que si es veritat? May de la vida havía portat assobre tanta cantitat d'enamorament.

VIVETTE

No?...

JORDI

May!... Afigurat qu'estich enamorat, boig per dugues dònes.

VIVETTE

Com díus?

JORDI

Feste compte, Dafins y dugues Cloes. Pau y dugues Virginies, Tristan y dugues Ysoldes. Aixís me trovo.

VIVETTE

Quí es l'altre, Jordi?

JORDI

L'altre?

VIVETTE

Es clar. M'estimes a mí y a una altra dòna. Vuy sapiguer qui es l'altre...

JORDI

Com dius? Com dius? Si no's tracta de tu en aquest assumpte... adorada Vivette... Jo compendría que t'humilíes... una gelosía, si això fós cosa teva... Però no hi tens rés que veure... Estimo a dugues senyores y tú... no ho ets cap d'aquestes dugues. Ja saps que en la conversa sempre s'exceptuan els presents.

VIVETTE

Bé! Molt bé? Vaya un romanso! Potsé vols ferme creure que tens dos senyores més?

JORDI

Oh! no, no encare. Tant depressa, no. Son senyores honrades.

VIVETTE

Phs! Vols dir qu'això les fà més esquerpes?

JORDI

Pot ser no. Però hi ha la tradició, els principis, el convent, l'institutriu! Saben els ets y uts del matrimoni. Han passat per això... aíxò del matrimoni... Després hi tornen a passar fent camí cap a l'adulteri... Creu, cada vegada que agafen un aymant nou es fan l'ilusió de casarse novament per uns quants mesos.

VIVETTE

Acabém! lo que vols dirme es que aquestes senyores y tú... entesos. M'ho fàs saber.

JORDI

Segons y com... Sembla que agrado a la de la dreta, que no desplach a la de l'esquerra·

Al matí en tenía un dupte.., però a la tarde, oh! a la tarde... n'estava ben segur.

VIVETTE

No'n crech una paraula d'aquesta brometa de mal gust.

JORDI

Brometa? Mira!
(butxaqueja en la part dreta).
Aquí tens la carta determinant que una m'adressa... *(butxaqueja en l'esquerra).*
La definitiva que m'envía l'altre.

VIVETTE, *botant*

Peró, và de sério?

JORDI

Fà una hora que t'ho dich.

VIVETTE

De modo qu'es veritat? Au! veste a burlar de qui vulguis! *(se posa l'abrich).*
A més veure, bufó!

JORDI

Però, Vivette!...

VIVETTE

Ets uu xicot molt decent! molt ben educat. Potser fins ets batxiller!

JORDI

Per l'amor de Deu, Vitte!... una mica de sordina!...

VIVETTE

Ah, no, no, may! Qué'm tracti aixís un home que fà casi quinze díes qu'es el meu aymant casi bé sol!... Però, bah! Tots els recorts, tot lo que ha passat! rés d'això no fà compte, no val rés, ni un minut de temps perdut... *(anantsen).*

JORDI, *volguentla retenir*

Vivette!... De cap de les maneres pots marxar aixís tú...

VIVETTE

Com que no? Are ho veuràs.

JORDI

A n'aquesta hora?

VIVETTE

No passi ansía! Si ja se ahont tínch d'anar! No recorda a n'aquell senyoret qui dorm tot sol! pobret! Ah! Deu meu! mentres no li agafi alguna malaltía! *(fá acció d'anarsen).*

JORDI, *barrantli el pás*

Vivette! Això no està prou bé!

VIVETTE

Que més vols? Ja'n tínch prou de sacrificis...

(Và a l'escalfa panxes, es posa rabiosament el sombrero, recull els seus trastos y fá caure una porcelana.

JORDI

Oh!

VIVETTE

Acabat! Això m'ensenyarà d'estimar per sempre més... Sempre, sempre lo mateix... Bona nit. *(se'n và. Desde fóra).*

Imbécil!

ESCENA IV

JORDI *després* ADOLF

JORDI, *sol*

Ah! Això es desesperant... aquesta despedida... desesperant... desesperant!

(Vá repetint aquest mot, primer gravement y contrariat, després ab indiferencia, després ab alegría, y després botzinant alegrament, y a més tercerilles.

Desesperant! Desesperant!...

(mentres canta toca'l timbre y entra el criat).

ADOLF

Qué desitja el senyor? Com? el senyor balla!..

JORDI

No. Cà! No ballo... reflexiono!

ADOLF

Y la senyora?

JORDI

Se n'ha anat... Se n'ha anat, Adolf! Fà un moment era aquí, are se n'ha anat... Aquí tens les dònes!...

ADOLF

Quina sorpresa! Però, vosté, senyor, fà cara d'anyorarla.

JORDI

Precisament es això... Anyorava...

ADOLF

Quina sorpresa, Deu!... Jo que fins are m'he consumit dihentli bé del senyor! Me n'hi inventat de mentides!

JORDI

Mercés, Adolf... moltes mercés! Adolf, jo soch felís!

ADOLF

Millor!

JORDI

Y ho dich! Si no's podía dir a ningú que s'es felís, ja no se'n fóra! Empórtaten aixó!

ADOLF, *adonantse del gerro trencat*

El gerro!

JORDI

Ja ho veus, Adolf! Trencat! Fá un moment era sencer! are es trencat... Aquí tens les porcelanes. L'altre es desapariat, are com are... Perfectament! Perfectament!

ADOLF

Es molta llàstima! Aquesta que'l senyor deya qu'era auténtica!
(recullint la porcelana. Jordi entra al tocador).
El senyor ja ha sopat?

JORDI, *desde fóra*

No, però no'n vuy... deixal sobre la taula... Potser me'n vinguin ganes.

ADOLF

Molt bé. M'he descuydat de dirli...

JORDI

Qué? *(desde fóra).*

ADOLF, *arreglant la taula*

La senyoreta Miquelina, ha passat per aquí' ab una fatxa!... Els cabells com un gos foll..' les cames nues... un aire de xicot... Ha dit que vindrà a cercarlo a dos quarts de cinch del dematí per anar a pescar. M'ha dit a més que ja fa quinze díes que vosté la feya passar ab

rahons però que com demà es cambiava la lluna hi haurien més cranchs!... Com và el mon!

JOTDI

Arreglem el llit.

ADOLF

Ja ho faig, senyoret. Quan vosté hi sigui jo me n'hi aniré si vosté vol. Ja no puch més. El senyor s'hi trova bé aquí, dorm bé, això es una sort. Per la meva part es horrible, esiích enervat, l'aire de mar m'atueix!

JORDI

Pobre Adolf!

ADOLF

No vuy ofendrel, senyor, però es extraordinari, els amos may consulten rés als criats. A mi'm convindría anar a Aix, donchs, apa! cap a Saint Lunaire. Després trovaràn estranys els progresos del socialisme.

JORDI

Tens rahò! Tens rahò! Però, y el camp!...

ADOLF

Decididament! Aquesta nit el senyor està d'humor!

JORDI

Això vol dir, que no m'adormiría. Vaig a pendre un cachet de veronàl.

ADOLF

Vol res més el senyor?

JORDI

No, bona nit, Adolf. Ja es hora de ficarse al llit.

ADOLF

Molt bona nit, senyor. *(surt).*

ESCENA V

JORDI, *sol*

JORDI, *cerca un llibre en la taula que té al costat del llit.*

Llegirém una estona...

(*obra Salambó, que Vivette ha deixat, llegeix una frase en veu alta, badalla, s'interromp!.,.*

Oh! oh! oh! qu'es bonich això!

(*agafa un altre llibre y llegeig).*

Anuári dels grans círcols... Jockey-Club... Unión, carrer reyal... President; príncep Joaquím Murat». Es molt interessant.

(*deixa'l llibre y s'estira voluptuosament).*

Estích content... molt content!

(*agafa la cartera, y en treu una carta).*

M'estima... Es una dòna deliciosa!

(*treu un altre carta).*

M'estimen... Son unes dònes delicioses! Y portàt ab tracte... Tothom se n'ha adonat... Es molt chic!... Y pensar que hi han homes que no mes estimen una dòna. Una sola dòna! Egoistes!... A més, com els hi agrada això a les altres! Ah!...

(*badalla y tanca la electricitat).*

Estích molt content!

(*al cap d'una mica truquen*).

Qu'es aixó? (*tornen a trucar).*

UNA VEU, *desde fóra*

Obram!

JORDI, *tornant a encendre la electricitat*

Quí es?

LLUCIÁ

Jo, Versannes.

JORDI

Com, Llucià!

LLUCIÁ

Obra, d'una vegada!

JORDI, *s'aixeca y và a obrir la porta*

Tú, Llucià, a n'aquestes hores?

ESCENA VI

LLUCIÁ *y* JORDI

(Entra Lluciá seguit de Jordi).

JORDI

Qué hi ha? Alguna cosa grave? Algun assumpte molestós?

LLUCIÁ

No, estimat Jordi, no. No t'entusiasmis!...

JORDI

Però...

LLUCIÁ

Vinch a enrahonar una estoneta ab tú.

JORDI

Però, y are? Acabo de sopar a casa teva, hem passat la vetlla junts!

LLUCIÁ

Justament. Recorda que m'has dit: Algun dia tot pasant puja que fumarém un cigarret. Y aquí'm tens!

JORDI

Però... si son les tres de matinada!

LLUCIÁ

Y què? Més gentijesa per part meva. Però... tórnat a ficar al llit. Enraonarém millor aixís, tu, dintre'l llit, jo, en un silló.

JORDI, *ficantse al llit*

Perfectament. Ja hi soch.

LLUCIÁ

Aquesta nit a casa no t'he pogut parlar del meu viatge a París, del curs de les negociacions...

JORDI

Y què, van bé?... *(badallant)*

LLUCIÁ

No tant planer com un voldría... Tens mistos?..,

JORDI

Sí, aquí, té. *(agafa una capsa de sobre la tauleta de nit y li dona.*

LLUCIA, *(s'asseu sobre'l llit)*

No't molesta pas el fum?

JORDI

Home, per dormir casi més m'estimo...

LLUCIA

Bah! Desseguida obriré la finestra. D'aquí dugues hores sortirà el sol, farà bonich.

JORDI, *aburrit*

Escolta! Que penses passarhi tota la nit aquí

LLUCIA

Tota la nit, no. He arribat massa tart. Tens els diaris d'aquest vespre?

JORDI

No... Sí...

LLUCIA

Es interessant l'assumpte de Macedonia! Quan jo estava a Berlín de primer secretari,

von Bulon va dirme confidencialment! «L'Orient es l'orient». Y al fons es ben veritat!

JORDI, *badallant*

Amich dispensa. Però he pres véronal!

LLUÍSA

Vaja. No t'agrada l'Orient. Anem a una altre cosa. Escolta Jordi.

JORDI, *mitg adormit*

Què?

LLUCIA

Tu fás l'amor a la meva dòna.

JORDI, *botant*

Jo?

LLUCIÁ

Tu... estimat Jordi!...

JORDI, *saltant del llit*

Es una infamia! Qui es el miserable que t'ha dit?

LLUCIÁ

No val la pena d'aixecarse... A més, el que't llevis, no es una explicació suficient...

JORDI

Escolta, Llucià, et dono la meva paraula d' honor...

LLUCIÁ

Jordi, això no vá bé.

JORDI

Però qui es que t'ha pogut fer creure?...

LLUCIÁ

En el *boudoir* de la meva dòna hi hà una tauleta americana, que li vas regalar tú, precisament. Després de dinar volía escriure dugues ratlles y buscava paper de carta. He anat a l'habitació de la Marguerida... He obert la

Una molla es dispara... s'obra un calaix secret y trobo això...
(treu unes cartes de la butxaca).

JORDI

Les meves cartes.

LLUCIÁ

Les teves cartes. Son encantadores. D'idees n'hi han poques, però es veu que surten d'un cor noble.

JORDI

Escolta, Llucià!...

LLUCIÁ

Crech que no't sentiràs humiliat, per tant poca cosa...

JORDI

Estimat Llucià... jo podría negar... però no ho faig... primer perque ets tú, y després... després perque tens les cartes. Però't juro qu' era un senzill passatemps sense males intencións. Una broma.

LLUCIÁ

Entès... Estích profondament convensut de que volíes ser l'aymant de la Marguerida... rès més; un enredo de cinch o sis mesos, potser dèu, perque tractantse de mi, ab la nostra amistat, hauríes refusat tot altre cosa.

JORDI

Quines idees! oh!

LLUCIÁ

Sí, sí... tu ets amich meu... Es parla de mi ab molta gracia aqui dintre. *(fulleja les cartes).* Pel demés son delicioses les teves cartes... tendres... fresques... *(llegeix).* Ah! no ha pensat estimada meva en la estrelleta que haviem de mirar ensemps?... Tot el día hi he tingut

els ulls fits!»... Com t'ho fàs per mirar una estrella de día?

JORDI

Miro allà ahont serà a la nit, es més difícil.

LLUCIÁ

Ja!...

JORDI

Es impossible que ningú es faci càrrech, de lo molest qu'es sentir llegir les cartes d'amor particulars, per el marit d'aquella a qui van dirigides.

LLUCIÁ

Però, Jordi! Jordi! Que fàs saltironant... tremoles... acabem, ficat al llit... t'ho demano!

JORDI

Si, està bé... si... m'hi fico!...

LLUCIÁ, *llegint y rihent*

Ja! ja!... ja!

JORDI

Qué? Hi ha alguna cosa més?

LLUCIÁ

No, rés, es l'ortografía! Mira, en les faltes d'ortografía es coneixen les bones cartes d' amor. Per pensar en la bona colocació d'un adjectíu, s'ha d'oblidar a l'estimada. Sempre es una petita infidelitat.

JORDI, *suplicant*

Per l'amor de Deu! Llucià, escóltem, t'ho prego...

LLUCIÁ

Y ara Jordi! Vaja...

JORDI

Pobre Llucià! Amich ameu!

(li estreny la mà).
Ets un home molt chic!

LLUCIÁ

Fet y fet tot això no té importancia!
(torna a sense al silló comodament).
Una futesa, podría complicarho.

JORDI

Y es?...

LLUCIÁ

No es cap elefant, però vaja, podría complicarho.

JORDI

Però digues, amich meu, es...

LLUCIÁ

Que també fàs l'amor a la meva altre senyora... a la Fernanda...

JORDI, *saltant fora del llit).*

Jo?

LLUCIÁ

Tú, si, tú! No comprench perque a cada moment t'has de llevar.

JORDI

Llucià, jo vuy donarte la meva pauraula d'honor... això si que no es veritat!
(Llucià's treu unes cartes de la butxaca).
Les meves cartes!

LLUCIA

Sí... Les teves cartes... Les cartes a la Fernanda...

JORDI

Però, com?...

LLUCIA

Es molt senzill. Després de la troballa feta en el *boudoir* de la Marguerida, una mica

excitat... no, no m'ha durat gaire! he anat a casa la senyora Chantal. No hi era. Jo, com t'he dit, necesitava paper! m'he trobat ab una altre tauleta americana, regalada també per tú, lo mateix que l'altra... Després un altre calaixet amagat... Ja'n sabía el secret... un joch, rès més que un joch.

(treu y desplega varies cartes).

JORDI

Escoltem, Llucià... Es horrible tractar ab dònes... Tú't faràs càrrech...

LLUCIÁ, *fullejant les cartes*

Saps que aquestes també estàn molt bé de missives? al punt just, noy, al punt just! Hi han tantes faltes d'ortografía com en les altres, ab tot y no ser les mateixes... Noy... Ets un xicot perillós!

JORDI

Vols deixarme parlar?... Veuràs... Evidentment això es molt complicat... es molt senzill.. Perque abans era tot una altre cosa... mentres que ara que tú ho saps... jo, no se com quedo, sembla que sigui, que sigui... sigui...

LLUCIÁ

Deixaho corre lo qu'ets!

JORDI

Què? Com?

LLUCIÁ

Sí. Que penses fer?

JORDI

Que se jo! Que vols que fassi? Anarmen de Saint Lunaire? desterrarme? Digam un mot y fet... me'n aniré a Dinard.

LLUCIÁ

Perque elles t'adornessin ab l'aureola dels ausents? May de la vida!

JORDI

Y donchs?...

LLUCIÁ

Escolta!... Soch un home de familia; he viscut sempre tranquilament y en pau rodejat de la dòna y la senyora. Tínch quaranta cinch anys. Miquelina' la meva afillada, me dona bastanta feyna y ara més. Per acabar, crech qu'es l'hora de simplificar la meva vida y tú... tú, me'n proporciones el medi...

JORDI

No't comprench!

LLUCIÁ

Es molt senzill. Agrades a la Marguerida y a la Fernanda o elles t'agraden a tú. Jo les estimo a totes dugues, però certament, abans de que m'enganyin per duplicat prefereixo, renunciar a una d'elles. Ja veus, mon bon amich, perque't proposo una solució, que no esperaves.

JORDI, *s'asseu*

Y es?...

LLUCIÁ

Tría.

JORDI

Com vols dir?

LLUCIA

No vuy dir rès. Dích. Tría! Vols a Fernanda? Teva. La deixo, tú t'hi casas y jo consagro la meva vida a Marguerida. Vols la meva dòna? Bé, jo me'n separo, ens divorciem, tú t'hi cases y jo faig igual ab Fernanda. A cara o creu! Tot esdevindrà correctament, legalment, honorablement .. la festa acabarà ab dos matrimonis... com en les comedies primitíves.

JORDI

Però, và de veres? de veres?

LLUCIA

Sí, sí... y tant de veres!

JORDI

Molt bé... si tot això jo ho hagués esperat!... Oh! y no comptant ab la malaltía de la voluntat... ab això no hi has pensant tú... no hi has pensat!

LLUCIA

Prou... prou que hi he pensat!

JORDI

Y vols que tot seguit jo decidexi..,

LLUCIA

No. Si no es qüestió d'això... Vuy donarte el temps que necessitis.

JORDI

Ah! mercès.

LLUCIÁ

Un o dos díes, màximum, tres. Aquest matí veuràs les nostres senyores. A la nit ens trovarem al ball del cassino. Les tornaràs a veure e inmediatament me faràs saber la teva voluntat. Fins aleshores tú tens, com diuhen la gent de negocis, una opinió lliure...

JORDI

Es massa, creume, es massa!...

LLUCIA

Mentrestant...
(es treu una carta tancada de la butxaca).

JORDI, *espantat*

Un altre! Altre vegada!...

LLUCIÁ

Una carpeta tancada... lacrada... sellada ab les meves armes.

JORDI

Y dintre... hi ha?...

LLUCIA

Una satisfacció d'amor propi.

JORDI

Per mí?

LLUCIÁ

No; ets insaciable, aquesta es per mí... Tens un calaix secret?

JORDI

No.

LLUCIÁ

Ah! Una tauleta americana. Estích completament convensut que fàs de fuster y les construeixes!

JORDI

No l'obris!

LLUCIÁ

Ah! Es per les respostes? Molt bé! Aquí deixo aquest plech, desal tú mateix. Sabs que hi ha, amich meu? un nom, el nom!...

JORDI

Quin nom?

LLUCIÁ

El nom de la dòna elegida per tu!

JORDI

Com? Tu l'hes endevinat!

LLUCIA

Je! je!...

JORDI

Però... digues, digues!

LLUCIA

May!

JORDI

Fernanda?

LLUCIA

No he dit això!

JORDI

Marguerida?

LLUCIA

Tot pot ser.

JORDI

Però, ha de ser l'una o l'altre.

LLUCIA

Es possible... ah! Es precis, m'entens, es precis, que'm prometis formalment no obrir el sobre fins que tinguis feta la teva resolució.

JORDI

Entès. T'ho prometo.

LLUCIA

De veres?

JORDI

Paraula!

LLUCIA

Sent aixís, tot anirà bé. Te deixo; ja es hora Surt el sol! L'hora de ficarse al llit la bona gent, Jordi, estimat, me'n vaig! Tornat a ficar al llit, però desseguida.

JORDI

Bona nit.

LLUCIÁ

Bon día. *(Pausa).*

JORDI

Ja saps que se t'estima!

LLUCIÁ

Ja saps que se t'aprecia!

ESCENA VII

JORDI, *sol*

JORDI

Es fantàstich lo que'm passa. Quina triar? quina... Y això no es cosa meva, però lo horrible es això. *(và cap a la taula).*

Y aquesta carta... Vaya una brometa!... Com pot haver endevinat?... Donaría qualsevol cosa, perqué fos l'altra la que jo triés!... Sí, però quina serà? Prou! Sis hores de llit ho posaràn a punt. *(es torna a ficar al llit).*

Lo horrible, lo molest, serà quan jo 'm desperti.

ESCENA VIII

MIQUELINA *y* JORDI

MIQUELINA, *fòra*

Hep! Hep! alsa! Hep!

(comensen a caure pomes dintre l'habitació).

JORDI, *furiós*

Qu'es això! Qu'es això que'm tiren?

(cau una poma sobre'l llit).

Pomes! Ara'm tiren pomes!... Ay!... Ah! això ja passa de mida!
(encen el llum, s'aixeca y s'en vá a la finestra).
Quí es aquest desvergonyit?

MIQUELINA, *dins*

Quan vulgui!...

JORDI

Què? Qui es?

MIQUELINA, *dins*

Jo... la Miquelina.

JORDI

La Miquelina!

MIQUELINA, *dins*

Apa, baixi!

JORDI

Que jo baixi?

MIQUELINA

Ah? No vol?... Vinch a buscarlo! obri la porta!

JORDI

No.

MIQUELINA, *dins*

Millor! Aquí hi ha una escala. M'enfilo!

JORDI

Oh, no, no, no fassi això! Si la veyen!

MIQUELINA, *dins*

Oh! issa!...
(es veu la punta d'una escala apoyada a l'empit de la finestra. Miquelina apareix per ella. Vesteix de pescadora molt rústica, ab un barret de palla y els cabells tapats amb un mocador vermell. Les cames nues, a l'esquena una xarxa y una panera.

JORDI

Però Miquelina... Miri, Miquelina...

MIQUELINA

Aquesta es la manera d'estar apunt?

JORDI

Però, que vé a fer vosté, aqui?

MIQUELINA

Què vinch a fer? a buscarlo per anar a pescar. Ja l'he fet avisar que a les quatre y mitja vindría a cercarlo.

JORDI

A dos quarts de cinch de la tarde.

MIQUELINA

No senyor, del dematí. Qué potser es pensa que'ls cranchs l'esperaràn tot el sant día?

JORDI

Donchs no pot ser, perdoni... Miquelina no s'estigui mes aqui dalt de l'escala. Què sembla vosté, ara?

MIQUELINA

Semblo Romeo. Y vosté dintre'l seu género té forsa de Julieta. Bon día Julieta!

JORDI

Qu'hem de fer?

MIQUELINA, *recitant exageradament*

Oh!'l meu amor, me'n vaig, el día apunta! Sents l'alosa com canta en el fullam?

JORDI

Sí, per aloses estich jo are!

MIQUELINA

Aviat rependré'l camí de Màntua, el camí de l'éxil! Ja no't veuré!»

JORDI

Per l'amor de Deu! Calli! la sentiràn!

MIQUELINA

Julieta! Mon amor! Ma dolsa aymada! Romeo serà sempre tot per túl»

JORDI

No! No! Prou! Això serà un escandol! M'estimo mes qu'entri!

MIQUELINA

Perfectament! Pujo a bordo. M'embarco. *(entra).*

JORDI, *tapant el llit*

La seva presencia! Aquí? En aquestes hores? Això es molt incorrecte! Miri qu'es a casa d'un solter!

MIQUELINA

Apa, apa... El cap viu, vesteixis, y sarpem!

JORDI

Ah, no!

MIQUELINA

No'l deixaré pas anar. Vostè es l'home ideal per anar a pescar cranchs!

JORDI

No pot ser! Tingui en compte que aquest vespre he pres veronal.

MIQUELINA

Bé, y què? Ja dèu haver tingut temps de fer el seu efecte!

JORDI

No, precisament no; encara no ha tingut temps. Estich molt fadigat.

MIGUELINA

La veritat es que vostè no es pas alló que se 'n diu guapo, aquest matí. Té un color... Fà mal fet de gastar una fisonomía d'aquest color. Sembla un rap.

JORDI

El rap no hi té rès que veure ab mí.

MIQUELINA. *mirant l'habitació*

En cambi, fà goig la seva cambra.

JORDI

Què?

MIQUELINA, *senyalant un quadro*

Per exemple! Ja ho deya jo que tenía quadros dolents! A quina pastisseria l'ha comprat? Es esplèndit. Miri un barquet de mantega sobre un mar de linoleum. Coneix l'autor?

JORDI

Es un dels meus amichs.

MIQUELINA

Perfectament. El seu amich es un pastanaga!

JORDI

Senyoreta!

MIQUELINA

Un pastanaga! Y un assessi! Ni més ni menos! No hi ha dret a deshonrar les coses. Les persones... pts! Però les coses, les coses de Deu?. . No hi ha dret! Té un tamboret per aquí?

JORDI

No. Perque'l vol?

MIQUELINA

Per trencar aquesta infàmia! Es un servey que vuy ferli.

JORDI

Ah! no senyora! me l'estimo... Es sorprenent.

MIQUELINA

Com vulgui. Aquí'l deixo.

(gira el cuadro de cara a la paret).

Aixís està mes bé, però enrecordis d'una cosa, el mal gust porta el crim. Vaja!

JORDI

Qué fà, ara?

MIQUELINA

Rès, porto sorra a l'espardenya.

(s'asseu, es treu l'espardenya y torna a posàrsela).

JORDI

Extraordinari! Y no se'n dona vergonya de passejarse pels carrers ab aquesta... arboladura?

MIQUELINA

Gens ni mica.

JORDI

Es curiós. Hi han moltes coses que vostè no les sent.

MIQUELINA

Y vostè tampoch; lo que varia son les coses.. qui no li agradi, que ho deixi. Què li desplau de mí?

JORDI

Per exemple... les cames nues...

MIQUELINA

Però si es la meva pell y no la seva.

JORDI

Y aquest cap? Com es que no's fà pentinar may?

MIQUELINA

Com que no? Cada día!

JORDI

Y per qui?

MIQUELINA

Pel vent. May me fà un pentinat igual. Es un gran artísta el vent.

JORDI

Quina personeta mes estranya!

MIQUELINA

Decididament, no vé?

JORDI

No puch, li asseguro.

MIQUELINA

Fà mal fet. Tenía de dirli alguna cosa, de la que depén el seu pervindre.

JORDI

El meu pervindre? me'n rich!

MIQUELINA

Ah! ja veig perqué no vé. Té por de comprometres, pobreta!

JORDI

Jo?

MIQUELINA

Sí, té por de que ho diguin a les seves dugues amigues?

JORDI

Com? Les meves dugues amigues?

MIQUELINA

Bé prou que ho sab.

JORDI

Ah, no... ja n'hi ha prou! Vuy una esplicació!

MIQUELINA

Sí, sí... Després de tot, millor!

JORDI

Y bé!

MIQUELINA

Molt senzill! Desde fà quinze dies vostè m, ha mirat molt poch, però jo, me l'he mirat molt!

JORDI

Però...

MIQUELINA

Y l'he vist fent l'amor a la Marguerida y a la senyora de Chantal!

JORDI

Però, que diu?

MIQUELINA

Bé, respongui francament! Estima en serio a cap d'elles?

JORDI

Jo... *(apart)* però veyam... veyam una idea... no, no gaire...

MIQUELINA

De veritat?

JORDI

De veritat!

MIQUELINA

Uf! Millor! bom me'n alegro per aquella pobra noya!

JORDI

Quina pobre noya!

MIQUELINA

Una amiga meva, qui està boja d'amor per vostè!

JORDI

Que la conech jo?

MIQUELINA

Molt poch. Recorda el meu album? Es a-

quella que diu referent a vostè aquells mots benevolents.

JORDI

Ah! molt bé! Y que tal es?

MIQUELINA

Es una noya de fora, però simpàtica!

JORDI

Bonica?

MIQUELINA

Quan n'hagi aprés, ho serà!

JORDI

Y molt inteligenta?

MIQUELINA

Això no! Figuris que s'ha ficat al cap casarse ab vostè.

JORDI

Ab mí?

MIQUELINA

Sí, ab vostè, que li sembla?

JORDI

Oh! oh! oh! quina bogería!

MIQUELINA

Certament es de boig! Però ella tè confiansa... quan n'hí parlo, sempre respón igual. «Ell dirà lo que vulgui, però jo m'hi casaré n' estich segura?

JORDI

Però com?

MIQUELINA

Jo no sé com, però la seva seguretat arriva fins a tenir ja'l pis posat al barri d'Orséy.

JORDI

Al barri d'Orsey.

MIQUELINA

Li agrada molt a n'ella.

JORDI

Y per què?

MIQUELINA

Per les criatures.

JORDI

Quines criatures?

MIQUELINA

Les de vostè... Ella té pensat que'n tinguin tres; dos nens y una nena... tot, si pot ser.

JORDI

Això... prou.

MIQUELINA

Aleshores ja està arreglat... oh! aquelles tres setmanes precedents al matrimoni. No més hi há una cosa que la molesta...

JORDI

Ah, sí? y es?...

MIQUELINA

Trova que la sagristía de Sant Tomàs de Aquino. es molt petita. Sant Tomàs es la seva parroquía. En sa última carta'm deya: En Jordi té tants amichs que no sè com ho farém per enquibirlos.

JORDI

Això bat tots els recorts: Me n'han dit moltes de coses sorprenents sobre tot aqueste nit: pero com aquesta?... May!

MIQUELINA

Què vol ferhi? Ella té confiansa! Jo en soch

fora d'aquest joch, pero la meva opinió es que potser la rahó es d'ella.

JORDI

Bah!

MIQUELINA

Si, si... vostè es un senyor sense timó, sense voluntat... May de la vida es dicidirà ni per fer un viatje, ni per una carrera, ni per una dòna...

JORDI

Vostè ho diu?

MIQUELINA

Jo? no. Per mi, vostè vé a ser com una corbata; una corbata molt bonica, qu'es en el aparador. Vosté no s'hà de mòurer... Per que a corbata bonica, no diu pas: Vetaquí el meu comprador; sinó qu'es el comprador qui diu: Vetaquí la meva corbata bonica: Vosté es això; a la dòna qui té d'omplir la seva vida, no es capàs de triarla vosté, ella a ella te de ser qui el trihi... Aquesta es la manera de pensar de la meva amiga... No es pas tonta!...

JORDI

Molt fàcil que no ho sigui, pero jo li prego d'aconsellarli que no s'ocupi més de mí, per la meva part jo may tíndré cap interés per ella.

MIQUELINA

Qui sap?

JORDI

Com, qui sap? Hi hà una cosa que'ns separa decisivament!

MIQUELINA

Es?...

JORDI

El ser soltera.

MIQUELINA

Aleshores es una desgracia el ser soltera!

JORDI

No, pero que vol ferhi, potser no soch prou modernista, pero jo respecto a les solteras.

MIQUELINA

Això està molt ben fet, veu?

JORDI

Si, cert, molt bé. La desgracia es, que no puch estimar lo que respecto... que no puch estimar lo que aprecio. Miri, tinch parents vells a qui venero... pero quan els veig. fujo... llibre qu'admiro, llibre que no he llegit... Me plauhen els amichs infidels, las amigas variables... Per acabar, dintre meu, hi hà un angel sense influencia y un dimoni que fà lo que li plau... Logicament; l'àngel té de seguir al diable, y aquest... ja pot pensar cap ahont el porta... M'enten ara?

MIQUELINA

Comenso.

JORDI

Lo mes terrible es que'm molesta ser com soch. Jo tindría de ser un home de profit...

MIQUELINA, *tendrament*

Tot pot venir... M'ha agradat sentirlo parlar aixís.

JORDI

No sé com pot ser... May de la vida, havia parlat a ningú ab tanta sinceritat.

MIQUELINA

De veres?

JORDI

Cert! May! Pero no'm sap greu... Estich content.

MIQUELINA

Jo també.

JORDI

Més content, qu'avans!

MIQUELINA

Jo també!

JORDI

Sempre l'he trovada intolerable ab mí, pero... pero'm fà l'efecte d'un enemich en qui es té confiansa.

MIQUELINA

Al revés, a mí, vosté'm sembla un gran amich, de quí convé desconfiar. Però jo seré la seva aliada, la seva confidenta,.. Seriament, pot comptar ab mí.

JORDI

Ho crech.

MIQUELINA

Y sí may de la vida vosté es trova ab dificultats, ab preocupacions... Tot pot arrivar...

JORDI

Que si pot arrivar?... Fós això sol!...

MIQUELINA

Té algun assumpte molest?

JORDI

Jém.

MIQUELINA

Podré ajudarlo?

JORDI

Cà! es impossible.

MIQUELINA

Per qué no? son negocis?

JORDI

No, rès de negocís. En tota ma vida n'he fe cap.

MIQUELINA

Aleshores, que es!

JOTDI

Secrets. Secrets molt intims.

MIQUELINA

Histories? Coses del cor?

JORDI

Ara es crema.

MIQUELINA

Com? Pero si voste no estima, acaba de dir mho ara mateix.

JORDI

Es que are mateix vosté no era la meva ami ga, ni la meva aliada. ni la meva confidenta.. Are ja puch parlarli ab el cor obert: Si, estic enamorat!

MIQUELINA, *furiosa*

Qu'està enamorat?

JORDI, *admirat*

Eh!...

MIQUELINA

Y de quí?

JORDI

Això... dispensim...

MIQUELINA, *mes furiosa*

De quí?... Ho vuy saber... De quí... Digui mho desseguida... Diguimho desseguida... j soch la seva amiga... de quí?

JORDI

No... No, no li diré!...

MIQUELINA

No m'ho vol dir?

JORDI

Es insensat... Que m'ho diría, vosté, si jo li preguntava?

MIQUELINA

Si:

JORDI

Molt bé! que està enamorada vosté?

MIQUELINA

Si:

JORDI

De quí?

MIQUELINA

De vosté.

JORDI

Altre vegada! Ja! ja! ja! Punyal! Lo que jo deya: Falta alguna cosa, falta alguna cosa... Era això lo que faltava!

MIQUEYINA

Si, pero are, que ja sab que l'estimo sabrá lo qu'es vosté... Per que'l tinch a vosté: Panell de campanar! Trampòs!

JORDI

Com?

MIQUELINA

Si, vosté té el cinisme d'atreura a casa seva, a matinada, una noya soltera, y quan la té aquí li conta baixesas... li fà infames confidencies!...

JORDI

Això ja es massa!

MIQUELINA

Pero això. no s'acabará aixís, com aixís. Ja veurá lo qu'es una confidenta, una aliada... una amiga!... sabré el nom de l'estimada... y vosté sabrá lo que li petarà sobre la cara! *(agafa la xarxa y trenca un gerro).* Molt bé!

JORDI

Tinch el parió!

MIQUELINA

Ja'ns veurém, estimat; Lladre; ordinari! Trinxeraire? Gallina! *(se'n vá).*

JORDI

Espantós! Horríble!... Y ara que passará... Quina situació! oh! dugues dones qu'adoro, aquesta noya qu'aborreixo!

MIQUELINA

Ymbècil! *(desde fora.)*

JORDI

Quina nit! Quina nit! *(es llensa sobre'l llit).*

TELÓ

TERCER ACTE

El saló de can Jordi Bonllains

ESCENA I

ADOLF y *un* GROOM

GROOM

Que no hi hà ninguú, en aquesta casa? Sembla el congrés al discutirse els presupostos... Hep! Hep! Gent de casa!

ADOLF, *entrant*

Qu'es això?

GROOM

Deu lo guart, senyor Adolf. El senyoret ha tornat?

ADOLF

No, oh! y no ha sopat aquí! No m'havia dit res... son les deu... No ho entench.

GROOM

Li diré... com a sopar, ha sopat al cassino, però al sortir s'ha equivocat y ha pres el sombrero del gerent y l'abrich del coronel. Ab això venia a portarli els seus adminiculs y a recullir els dels altres.

ADOLF

Deixaho al vestíbul. Es tota una historia! La veritatat es que'l senyoret està molt cansat, avuy... Hem passat una nit horrible.

GROOM

Vol que li digui la meva impressió de *cha-*

séur experimentat? Aquesta nit el seu amo... tenía l'aspecte decididament... romàntich...

ADOLF

Com vols dir?

GROOM

Ja farà tornar els admíniculs... jo me'n vaig corrents... m'espera la xicota.

ADOLF

Ah! tens xicota?

GROOM

Sí... ja la coneix es la mateixa que vostè festeja! Bona nit, gat vell! *(se'n và)*

ADOLF

El respecte se và perdent! *(melancolicament)*

ESCENA II

ADOLF, LLUCIÁ, MARGUERIDA *y* FERNANDA

Se sent la veu del groom, que desde'l recibidor diu.

GROOM, *de dins*

Passin... dispensin... bona nit... senyors!... senyores...

ADOLF

Que passa?

LLUCIA, *entrant*

Hola! Adolf avisi al senyor que venim a cercarlo.

ADOLF

El senyor no hi es.

MARGUERIDA, *entrant ab Fernanda*

Com s'enten? Però si sabía que vindriam a recullírlo, per anar del Cassino!

FERNANDA

Això mateix! Hem quedat aixís.

ADOLF

Si les senyores y el senyor, volen seure un moment? El senyor no pot trigar!

FERNANDA

Aquest home es trastoca!

ADOLF

Aquesta es la meva opinió, senyora, dech amagarla, emprò... (*se'n vá*)

LLUCIA

Vaja!... Encara quedan criats! Un quart de onze! Esperemlo una miqueta?

MARGUERIDA

Com vulguis.

FERNANDA

Endemés, quan en Jordi m'ha vingut a veure després de dinar tenia un aire molt esverat.

MARGUERIDA

Sí, sí. També m'ha vingut a veure. Estava com esglayat!

LLUCIÁ

Es estrany! aixó es estrany! (*truquen*)

ESCENA III

Els mateixos y MORANGE

FERNANDA

Ja es aquí?

LLUCIÁ

No, es en Morange!

MORANGE, *entrant y dantli la mà*

Bona nit, senyores... en Bonllains no es aquí?

LLUCIÁ

Sembla que no.

MORANGE

Diastre! Saben que me'n sembla d'aquest xicot? Qu'està tocat!

FERNANDA

Vostè també pensa?

MORANGE

N'estích casi segur.

LLUCIA

Per què?

MORANGE

Per una aventura extraordínaria.

MARGUERIDA

Y es?

MORANGE

Miri, a les tres m'estava a la terrassa de l' Hotel y ab els binocles de campanya anava se-

guínt la costa. Tot d'un plegat m'adono que al peu de la creu de Sant Narcís, saben? Allí en la confluencia dels dos camins... a la dreta el de la platja, el que porta a casa seva.. *(dirigint-se a Marguerita)* y l'esquerra es de les costes.

FERNANDA

El que passa per devant de casa...

MORANGE

Donchs, com deya, m'adono de que assegut sobre un munt de palets. hi havía, assegut, en Jordi.

LLUCIA

Es estrany!

MORANGE

Ara vé lo millor. Al cap d'una estoneta de seure s'ha aixecat. Mirava perllongadament les dugues vies... Ab uu aire de balandreig, de dupte!...

LLUCIÁ

Pobre xicot!

MORANGE

Tot d'un plegat donava quatre passes per la vía de la dreta... y se'n tornava; després quatre passes per el camí la esquerra y cap a la creu.

FERNANDA

Es horrible!

MORANGE

Aquesta maniobra s'ha repetit moltes vegades! després ha pres una determinació.

MARGUERIDA

Quina?

MORANGE

Tornarse a asseure. L'he deixat estar, ja te-

nía la vista cansada, però desseguida que'l vegi m'haurà d'esplicar...

LLUCIA

Aquí el tením!

ESCENA IV

Els mateixos y JORDI

(Jordi entra obrint la porta d'una revolada)

TOTS

Al últim! ja era hora! apa!

Jordi porta un barret massa petit y un abrich massa gran.

MARGUERIDA

De qui es aquest sombrero?

JORDI

Aquest sombrero?

FERNANDA

De qui es aquest abrich?

JORDI

Aquest abrich? Ah! si... veig que m'he equivocat al guarda rrobes... No sé ahont tinch el cap! Un lapsus... Adolf... Adolf... agafa això!..

LLUCIA

Es eleganta aquesta moda nova!

JORDI

Dispensim, senyora... bona nit... estimada amiga!.

MORANGE

Escolta, m'has d'esplicar una cosa.

JORDI

Quina cosa?

MORANGE

Sí, tinch curiositat de saber... T'has decidit al últim? Quina tries?

JORDI

Com?

LLUCIÁ

Sí... quina tries?

MARGUERIDA

Ens ho hà de dir!

FERNANDA

Sí, sí!

LLUCIÁ

Respón!

JORDI

Però... Llucià... vaja...

LLUCIÁ

Es la de la dreta?... no... es la de l'esquerra?

JORDI

Però?...

LLUCIA

Ah! Comprench que fòs dificil!... la de la dreta té més curves, es més ondulant... la de l' esquerra pot ser es més entretinguda.

JORDI

Però que dius ara!

LLUCIA

Respon! No es pas tant dificil!

JORDI

Ah! tu troves que... Bé, donchs...

FERNANDA

Però que li passa, amich meu? Senzillament volem saber si avuy en havent dinat s'ha dedidit per la carretera de la platja o per la de les costes.

TOTS

Això mateix!

JORDI

Ah! sí... es molt divertit... es molt divertit... Dochs, no ho sé... no ho sé... es molt divertit! (*pausa*) anem cap al casino?

MORANGE

Però si t'has de vestir?

JORDI

Es veritat... dispensim... me n'havía distret!

LLUCIÁ

Lo millor, es que'n Morange acompanyi a les senyores; nosaltres anirém a trobarlas desseguida.

FERNANDA, *a Jordi*

Enllesteixi!

JORDI, *ajudantli a posar l'abrich*

Si senyora... sí senyora!...

FERNANDA, *en veu baixa*

Comprench la seva turbació. Mercés!...

JORDI

Oh! Vostè es deliciosa!

MARGUERIDA, *en veu baixa*

Jordl, estich conmoguda... per favor, dissimuli la seva turbació!

JORDI

Oh! vostè es deliciosa!

ERNANDA

Aném, Morange?

MORANGE

A les seves ordres... A reveure, Jordi!

JORDI

Tu ets deliciós! *(Fernanda, Margarita, Morange se'n van)*

ESCENA V

LLUSIÁ *y* JORDI

LLUCIA

Ja estém sols, podém parlar... parlém!

JORDI

Això mateix... parlém! *(passeja amunt y avall)*

LLUCIA

Primer que tot, seu. Desgraciadament aquí no hi hà cap pila de palets com a la creu de Sant Narcís. En aquestes terres no existeix el confort. Però no hi hà rés millor; seu en una cadira.

JORDI

Ja la tinch.

LLUCIA

Com estém? Com pots veure he representat escropulosament el meu paper. T'he deixat lliure en absolut. Ningú m'ha vist, m'estava sn un recó. Y tú que has fet? comenses a orientarte?

JORDI

No gaire... gents!

LLUCIA

Com s'enten?

JORDI

Ets admirable, tu!... aquesta historia s'assembla com dugues gotes d'aigua al Judici de Salomó... Jo hi faig de nen! Hauríes d'ajudarme.

LLUCIA

De tot cor... Veyam... has anat a veure la Fernanda?

JORDI

Sí. Estava sola. Els cinch primers minuts han sigut deliciosos. Estava hermosa, ubriagadora... ubriagada... Pel meu compte m'he presentat esperitual.., *brilanti*... Era senzill... clar... ja estava decidit!

LLUCIA

Molt bé... y donchs?

JORDI

Aleshores... en aquells moments... ha arrivat la Miquelina. Inmediatament ha esdevingut una cosa prodigiosa... Com ha endevinat, com ha capit, lo que passava per el meu interior no ho sabré may, però ab una perspicacia extraordinaria, ab una mala intenció aclaparadora ha comensat a fer l'elogi de totes y cada una de les qualitats de Margarida; però, quin elogi! en quins termer! Sabs que té molt talent aquesta noya?

LLUCIA

Vols dir?

JORDI

Si noy, Tornant a lo nostre; per obra y gra-

cia del seu elogi, al cap d'un minut no tenía més que un pensament. Reveure a la Marguerida!

LLUCIA

Y has corregut cap a casa?...

JORDI

Desseguida. He arrivat, estava sola. Els cinch primers minuts han sigut deliciosos... Estava hermosa, ubriaganta... ubriagadora! Era senzill... clar... cosa feta!

LLUCIA

Molt bé!

JORDI

Vesten a passeig! Ha tornat a sortir la Miquelina. La historia s'ha repetit però aquesta vegada l'elogi era per la Fernanda, un ditirambe irresistible, al menos per mí. Creu qu'es certament extraordinaria!

LLUCIA

La Fernanda?

JORDI

No.

LLUCIA

La Marguerida.

JORDI

No home, no, la Miquelina. Ab això ja ho saps. No he avensat ni un pas, cada vegada més enamorat y com més enamorat sapiguent menos de quí... Díastre! no puch pas passar la vida rodant el bògit!...

LLUCIA

Rodar la sinia, es lo teu... Perqué tu t'asembles extraordinariament a un ase...

JORDI

Explicat!

LLUCIA

A un ase ilustre... a un ase del temps de les Creuhades... un ase que tè escardots en l'escut... L'ase de Buridán... ja saps qui era?...

JORDI

Home!

LLUCIA

Sí, es aquell ase quí colocat entre un morralet de cíbada y una galleda d'aigua, no pogué sapiguer may que tenía més, si set o gana. Es va morir de les dugues coses.

JORDI

Està bè, es inginyós... de manera que jo?...

LLUCIA

No t'esveris! Hi hà un'altre variant.

JORDI

Quina?

LLUCIA

L'ase no va morir. Mentres estava badant, va passar una pegesseta; el va agafar pel ronsal, y l'aconduhí al molí que regentava. T'ha agradat mes, aixís?

JORDI

Sí, però, tot això... son arqueologies... no'm donen cap camí.

LLUCIA

Evidentment. Però mira, noy, ja son dos quarts d'onze, veste a vestir.

JORDI

Sí... sí!... Encara que... Tu hi tens d'anar al cassino? Eh?

LLUCIA

No m'en puch escapar... haig de trobarme

ab aquelles... després m'han de presentar uns joves.

JORDI

Uns joves?... y per què?

LLUCIA

Phs! Pretendents probables de la Miquelina.

JORDI

Que vols casarla?

LLUCIA

Sí, y ho veig molt dificil. No tè cor, y un cap tant esvalotat...

JORDI

Però, es molt interessant.

LLUCIA

Això sí; no farà rés com no sigui ab un home de primera.

JORDI

També es la meva opinió.

LLUCIA

Y creu no veig ningú...

JORDI, *apart*

Pobret!

LLUCIA

Escolta! Conserves aquell document? La carpeta tancada...

JORDI

Sí... sí... allà dintre...

LLUCIA

Dintre hi ha la resposta a la carta que tú m' escriuràs fentme saber la teva decissió.

JORDI

Quina molestia! Vetaquí una altre cosa per molestarme!

LLUCIA

No t'enfadis y ves a vestirte!

JORDI

Vaig. M'esperes?

LLUCIÁ, *agafant un cigarrigo*

Sí, enllesteix! Vols un cigarrillo? *(en treu un de la pelaca y l'ofereix a Jordi)*

JORDI

Ah, sí! Tinch ganes de fumar!

LLUCIA

Fort o suau?... Ros o negre?

JORDI, *duptant*

Pts! Veuràs... No ho sé... potser no... val més que no fumi! Ja ho veus noy! Tremendo! Horrible! *(se'n và)*

LLUCIA

Molt bè!... de primera!

ESCENA VI

LLUCIÁ, GIRAUD *y* ADOLF

ADOLF, *entrant*

Hi ha en Giraud, qui demana parlar inmediatament ab el senyor.

LLUCIÁ

El jardiner?

ADOLF

Si senyor.

LLUCIA, *aixecantse*

Qu'entri! *(Adolf fà entrar a Giraud, després se'n và).*

Que hi ha, Giraud? Que voleu?

GIRAUD

Senyor, vinch del cassino per veurel; el *Chaufer*, m'ha dit que'l trovaría aquí.

LLUCIA

Bé, si .. y perqué?

GIRAUD

La senyoreta Miquelina, m'ha enviat fà una hora ab una carta per vosté.

LLUCIÁ

Per mi? Deúmela.

GINAUD

Tingui, senyor. *(butxaqueja)*. La senyoreta Miquelina, m'ha dit que li entregués al retirar... Però jo he cregut millor.
(li dona la carta).

LLUCIÁ

Està bé... Està bé... *(Girand s'aparta cap a un recó)*.

GIRAUD

M'ha semblat que passava alguna cosa estranya!

LLUCIA, *llegint*

Padrí! Val mes que no s'ocupi mes de mí, no es necessari. Agraheixo de tot cor lo que vosté ha fet, però me'n vaig. Demà arrivaré a Granville. Soch una desgraciada. Adeu». Ah! ximpleta! Are que tot anava bé! Ah! *(rebrega la carta)*. Giraud!

GIRAUD

Senyor!...

LLUCIÁ

A quina hora, vos ha dat això, la senyoreta Miquelina?

GIRAUD

Ja li he dit, senyor... deu fer una hora.

LLUCIÁ

Però, perqué no l'hen duta desseguida?

GIRAUD

Senyor!... Hi tingut por...

LLUCIA

Por?

GIRAUD

Si. La senyoreta tenía un aire tant estrany... tant trasvalsat... Com vosté, sap, la coneixo de petita. De manera que quan m'ha demanat el cotxe...

LLUCIÁ

El cotxe?

GIRAUD

Sí, un cotxe que jo he anat a buscar... Hi ha pujat y ha marxat! Jo l'he seguida ab bicicleta!...

LLUCIÁ

Molt ben fet, Giraud! Y després?

GIRAUD

S'ha fet portar a la mercería de L'argent, a la cantonada dels carrers de Mac-Mahò y de Jaures. Allí ha comprat un vel... no sé si sap... un vel per la cara!... Després ha entrat devant a casa un llibreter, s'ha fet ensenyar targetes postals d'homes ilustres y n'ha comprat una.

LLUCIÁ

Fotografíes d'homes célebres? Però que vol dir això? Y després?

GIRAUD

Ha tornat a pujar al cotxe y ha dit al cotxero; a l'estació.

LLUCIA

Quina hora era?

GIRAUD

Tres quarts d'onze.

LLUCIÁ

Ah! Dimontri! a les onze surt un tren!

GIRAUD

Aleshores, l'he deixada, y l'he vingut a avisar y darli la carta.

LLUCIÁ

Ah! Ximpleta! qu'es empipador això!

GIRAUD

Mo'm necessita el senyor?

LLUCIÁ

No... aneu... Moltes mercès.

GIRAUD

Bona nit.

LLUCIÁ

Bona nit. (*truca'l timbre. Agafa un indicador de foc, fulleja. Reflexiona.*

Qué faig, are? Granville?... Granville?... pàgina 27... a un quart de set... Molt divertit... es el primer tren que surt! L'agafaré! oh! quin ofici! (*mira el rellotge y reflexiona).*

ESCENA VII

LLUCIA *y* JORDI

JORDI, *entrant*

Ja estich apunt! Aném?

LLUCIA

No... no... mira. Hi aniràs tot sol al cassino. Fesme el favor de dir a la Marguerida, que no m'esperi.

JORDI

Y això?

LLUCIA

Me'n torno a casa. Estich una mica preocupat.

JORDI

Y perqué?

LLUCIA

Un recado que acaben d'enviarme.

JORDI

Rés de mi?

LLUCIÀ

Oh! no... no... estigues tranquil!

JORDI

Com ja saps, m'interessa com a propi tot lo que fà referencia a tú.

LLUCIA

Si, ja ho sé, mercès. Es un assumpte en absolut particular.

JORDI

Me sap molt greu. Si podía serte útil, no serveixo per gran cosa, però com saps, soch un devot teu... y ab bona voluntat...

LLUCIA

Ja saps que se't correspón... però no fins a quin extrem!

JORDI

Và de veres?

LLÁUCI

Si, en forma qu'estich disposat a fer per tú un gran sacrifici, una de les coses més heròiques que un hom pot fer per un altre home.

JORDI

Es...

LLUCIA

Llevarme a les sis del matí.

JORDI, *estupefacto*

Oh! Y això perqué?

LLUCIÁ

No ho volguis saber. Tú ets un spormen, saber les coses no es cap sport. Acontentat ab ser un bon xicot, més bon xicot del que't penses, no gaire elegant però felís... oh!, felís, com no pots somniar!

JORDI

Qu'ets bo per mi, Llucià! Sempre ho has sigut, es la veritat... però are en aquest moment, sembla... es particular!

LLUCIÁ

Qué?

JORDI

Sembles un'altre, no'm tractes com a un amich, sinó... com dirho... sinó com a una criatura... Que'm rejuveneixo?

LLUCIA, *agafant l'abrich y el barret*

No, potser soch jo qui envelleix.

JORDI

De cap manera.

LLUCIA, *pausa*

Si. Quedaràs parat, però es una sensació molt agradable. No sabs que ja tinch anys per ser avi, jo? Hi he pensat en això; ja veig els meus nets, dolents, intolerables... però els estimo. No'm falta més que donalshi pare y mare. Es una cosa de rés.

JORDI

Que t'agafa?

LLUCIÁ

Oh! rés... rés... Vaja, jo't deixo. Bona nit.

JORDI

Bona nit.

LLUCIA

Fins desseguida... imbécil! (*surt*).

JORDI

Plum! (*truquen*). Sía com sía, es una cosa estranya tant mateix, la gent qui més m'estima y aprecia, no poden deixarme sense que al despedirse'm digui imbécil! Es fastigós això!.. y ja s'extén massa!

ESCENA VIII

JORDI *y* ADOLF

ADOLF, *entrant, porta un barret de palla a la má, el dissimula darrera la esquena.*

Ah! m'oblidava de dir al senyoret, que aquesta nit ha vingut una visita,

JORDI

Ah! sí!... El senyor de Versannes. Y perqué?

ADOLF

Peruqé, després de dinar, aquest mitjdía, quan arreglaba la cambra del senyoret... he trobat un objecte que per lo que vosté diu, induptablement pertany al senyor de Versannes.

JORDI

Qué es?

ALDOLF, *mostrant el capell*

Es aixó, senyoret.

JORDI, *mirantlo bastant rato*

Es un barret.

ADOLF, *respectuosament*

Si, es un barret.

JORDI

Mercès... Adolf... donem...

ADOLF

Un concell?

JORDI

No, l'abrich! Adolf! A que vé aixó?

ADOLF

Senyoret, dispensi,'m sap greu... Però recordi, que encare no fà un més, que a París, và trovarse envoltat de tres senyores, aixó de sorpresa, tres senyores que acompanyaban el senyoret. Tinch por de que el camí que porta 'l senyoret, el porti altre vegade a molestíes per l'istíl.

JORDI

Si... si!... tot podría ser! Cuydat de tú! Y calla!

ADOLF, *avergonyit*

Molt bé, senyor! *(apart)*. Ja no hi ha respecte. *(trucant)*. Miri, ara truquen, (*no es mou*).

JORDI

Cert, truquen. Deu ser el carter. Vés a obrir.

ADOLF

Desseguida. Perque no? *(surt)*.

JORDI, *(và a recullir les andrómines de sobre la taula, mira llargament el barret de Miquelina.*

Diable de sombrero! Diable de xicota!

ESCENA IX

JORDI *y* FERNANDA

ADOLF, *entrant*

Senyor? Una senyora. *(Fernanda entra. Adolf s'en và).*

JORDI

Vosté?

FERNANDA

Sí, estimat. Certament vosté no m'esperava.

JORDI

La veritat, no... jo...

FERNANDA

Com que no venía, m'he escapat del ball per ferlo sabedor d'una cosa que m'ha cridat l'atenció.

JORDI

Vosté dirà...

FERNANDA

Es tracta d'un recadet que acaben de portarme entre dos valsos... Llegeixi...

JORDI

Puch ferho això?...

FERNANDA

Llegeixi... tant se me'n dona!

JORDI, *llegeix*

A les nou de la nit. Senyora... Me'n vaig a Granville... peró no vuy deixar Saint Lunaire sense advertirla de que'l senyor Bonllains està follanemt enamorat de la senyora de Versannes... Miquelina!» Això es inaudit!

FERNANDA

No es molt dir aquesta paraula!

JORDI

Ah! se n'ha anat sense dir rés! Això es estúpit! Perqué haurà marxat?

FERNANDA

Que vol burlarse de mí, are, vosté?

JORDI

No senyora, però convindrà ab mi, en que aquest viatge es extraordinari.

FERNANDA

Es això, tot lo que pot respondrem per defensarse?

JORDI

Defensarme? de qué? No vuy dar importancia a cap anónim.

FERNANDA

Anónim? Però si la carta està firmada!

JORDI

Cert! està firmada!... no es cap anónim... Però això no li dona pas importancia.

FERNANDA

En forma, que vosté no's dedica a la senyora de Versannes?

JORDI

Y are? Ja sap que'ls meus pensaments son de vosté absolutament. La Marguerida es encantadora... en societat, a casa d'ella tenim que trovarnos... Ja ho té tot explicat.

FERNANDA

De manera?...

JORDI

Oh, no! May! may! *(truquen)*.

FERNANDA

Qu'es aixó?

JORDI

Rés, rés!...

ESCENA X

Els mateixos, MARGUERIDA *després* VIVETTE

ADOFL, *entrant*

Senyor! Una senyora! *(Marguerida entra. Adolf surt).*

JORDI

Bé! molt bé! Tornem a arrencar!

MAGUERIDA *y* FERNANDA

Oh!

JORDI

No! no! no! no!

MARGUERIDA

Estimada amiga, trovo molt natural trovarla estigui aquí.

JORDI

No! no! no! no!

FERNANDA

Tampoch m'estranya véurerli, senyora!

MARGUERIDA

Amich nostre, Que'n pensa vosté d'aquesta casualitat?

JORDI

Jo?... jo... Com segueixen?

MARGUERIDA

Per la meva part, bé... com una dòna qui

acaba de rebre una carta curiosa... en bona fè, curiosa... Llegeixi!

JORDI

Però cartes?... Cartes... cartes... Ns troven que s'escríu massa fà algun temps?

MARGUERIDA

Si es servit, llegeixi!

JORDI, *llegint*

A les nou menys cinch minuts. Avans de sortir cap a Granville, ahont penso quedarme, vuy advertirla de que el seu amich senyor Bonllains està cegament enamorat de la senyoreta Chantal. Miquelina». No va mal!

MARGUERIDA

Aquí ho té.

JORDI

Es una circular... es un prospecte! (*això ho diu capficat per sí mateix*).

MARGUERIDA

Com?

FERNANDA

Té molta rahó en Jordi! Jo també n'he rebuda una de carta igual y ab la mateixa data... es refería a vosté... la signava la mateixa persona!

MARGUERIDA

La Miquelina!

FERNANDA

Desconfihi'n d'aquesta noya! Es una intriganta que no s'avergonyiría de posarse en un compromís.

MARGUERIDA

Posarse en un compromís?

FERNANDA

Si, per cassar un marit. Primer el compromís, després el matrimoni.

JORDI

Oh! Això es massa!

MAGUERIDA, *a Jordi*

Bé, y que me'n diu vosté d'això?

JORDI

Oh, jo... Sap? *(apart)*. (Lo que voldría fora ser a Austràlia!)

MARGUERIDA. *a Fernanda*

Y a vosté que n'hi sembla?

FERNANDA

Jo trovo molt natural que vosté desperti admiració.

MARGUERIDA

Oh! y que vosté tingui devots.

FERNANDA

May com aquest any havía lluhit explendorosament la seva hermosura...

MARGUERIDA

Calli! calli! Es vosté! Quin trajo el que lluheix aquesta nit!

FERNANDA

Ho diu de veres?

MARGUERIDA

Es una maravella. Els devants del cos cauen molt bé y aquests rubins entre'l brodat son d'un efecte nou... Quí li ha fet?

FERNANDA

La Carlota... com sempre... N'estich contenta. Ningú com ella fà les bruses a París.

MARGUERIDA

Si, però s'ho fà pagar.

FERNANDA

Am tot vosté no's queixi. Aquestes fandilles, son d'una lleugeresa. . genials. Permetrà que 'n prengui model?

MARGUERIDA

De tot cor. Després de tot, jo meles he inventades.

FERNANDA

Les modistes no inventen rés. Aixís qualsevol día... *(Jordi procura sortir de puntetes, amagat esquillantse entre els mobles. Fernanda es gira vivament).* Senyor Bonllains!

MARGUERIDA

Qué? vol anarssen?

FERNANDA

Ahont và?

JORDI

Per l'amor de Deu.., No creya poguelshi servir de rés.

ADOLF, *entrant*

Senyor... Una altre senyora... (*entra Vivette*).

JORDI

Plena!

VIVETTE, *entrant*

Fernanda! Marguerida! oh!

JORDI

No, no! no! no!

VIVETTE

Hola! la competencia!

MARGUERIDA

Això passa de ratlla!

FERŃANDA

Al convidarnos a pendre una tassa de té, trovo amich meu que podía preveure...

MARGUERIDA

Y evitar certes visites...

VIVETTE

Ah! senyores, son molt poch amables vostés. El cor d'un jove es com... com un tramvía, sempre ha de contarse am que hi pugi un altre viatger. Per la meva part senyores, estich molt contenta, m'honra haver viatjat ab vostés.

MARGUERIDA

Crech que no estranyarà, que li dongui el silenci per resposta.

FERNANDA

Referent a vosté, senyor, li prego que no's presenti més a casa meva.

MARGUERIDA

Es lo que anava a dirli. Passiobé. (*se'n vant*).

JORDI

Però senyora... senyores...

MRRGUERIDA, *sortint*

Aném, amiga meva... tinch compromís per el cotillón.

ESCENA XI

JORDI *y* VIVETTE

JORDI

Ja està! clar y net! No cal duptar acabat! ah! Maliatsiga!

VIVETTK

Ay, pobret! No't desesperis... me sap molt greu... D'haverho sabut no m'hauría aturat a casa teva... perdonem.

JORDI

No... no t'acuso de rés... no es culpa teva, es la meva planeta. A casa meva, a París, deixo trés dònes; acasa meva, aqui, Saint Lunaire, en trovo altres trés. Vagi allà ahont vagi, Pekin o Filadelfía la cosa serà igual, com tres bolets sortiràn tres dònes devant meu. *(es deixa caure en una cadira)*.

VIVETTE

Vaja, no't deixis anar! Estàs molt molestat? probre amich meu!

JORDI

Com vols qu'estigui?... Després d'això... Però...

VIVEITE

Qué?

JORDI

Que,m sembla que no ho estich tant com deuría, no sé perqué?

VIVETVE

Potser es per la meva tornada.

JORDI

Si, potser es per això.

VIVETTE

T'ho diré, no volía de cap de les maneres que siguis la nostre renyina d'aquest matí. Jo t'estimo molt Jordi!

JORDI

Jo també.

VIVETTE

Ho crech, es molt natural.

JORDI

Perqué?

VIVETTE

Diastre. perque'ns assemblém. També'n tens alguna cosa tu d'aquesta manera de ser meva... Aixís... variable...

JORDI

Sabs?... Estich molt content.

VIVETTE

De qué?

JORDI

De la meva decissió.

VIVETTE

Tú t'has decidit? Tu? No fem bromes!

JORDI

Si, t'ho juro, viurém plegats; tu casi no estimaràs a ningú més... Jo't sostindre casi com a una princesa. Ho sents?

VIVETTE

Si, si... ja sento... es sério, Això?

JORDI

Molt sério.

VIVETTE

Aixís vui proposarte una conbinació. Potser te semblarà un xich *toch-toch*, però no es completament *zu-xu!*

JORDI

Eh!

VIVETTE

Vuy dir que't semblaràs de boig, pérò que no, que's molt pràctica.

JORDI

Molt bé... digues.

VIVETTE

Donchs... perfectament. Viurém junts però jo no vui ni cinch cèntims.

JORDI

De cap de les maneres. Una persona decent no pot tenir la pretensió de ser estimada per els seus propis mérits. Totes les persones decents ho deplorem, però es la costum; que hi farém?

VIVETTE

Escoltam, donchs. El día en que't casis me donarás deu mil duros, fins aleshores, res- Es un bon negoci: avans de les castanyas ja aniràs de tronch.

JORDI

Pero això es una bogería:

VIVETTE

La meva carrera es conèixer els homes. Quant es cansa de les molesties es que ja no estima a les dònes, y quant no estima a les dònes un home es casa. Es el teu cas com prés a mida.

JORDI

Tu creus que jo conech a algú ab qui casarme? Bah!

VIVETTE

D'això no'n passis ansia. La teva promesa prou qu'arrivarà. Caurà del cel, sortirà de sota terra, o entrarà per la finestra.

JORDI

Eh! per que dius per la finestra? Justament per la finestra? Que vol dir per la finestra?

VIVETTE

Y ara? que t'agafa?

JORDI

Res... pero... per la finestra; vaya una gracia... per la finestra! vaya una gracia! No té sentit comú, això!

VIVETTE

Valdria més que'ns en anessim. Mira, (*obra la fiuestra, se sent el só d'un vals llunyà*) mira quin mohiment hi hà allí baix. Ja es hora d'anar al cassino.

JORDI

Si... no... no decididament... Estich cansat, veshi tu sola.

VIVETTE

Com vulguis, a la tornada ja vindré a dirte bona nit.

JORDI

Si, sí, molt ben pensat. En aquestes circunstancies no convé deixarme sol, per que estàn sol, sabs, pot venir gent.

VIVETTE

Entès!

JORDI

Entra per la porteta. Potser ja seré al llit... Tens la clau?

VIVETTE

Si. apa, no t'afectis. *(l'abrassa.)* Tot s'arreglarà. Mira; *(picantli t'esquena)* Quant una pera ja es madura no falta may qui culli.

JORDI

Eh?

VIVETTE

Es un dic del meu país.

JORDI

Quin es el teu país?

VIVETTE

París. Fins desseguida.

JORDI

Molt bé. Fins desseguida. *(elta se'n vá.)*

ESCENA XII

JORDI *sol, després* MIQUELINA

JORDI

Ja està fet: les coses s'arreglan per si mateixas!... tranquilament... Are ja estich content... content y llest... content y molt content... oh, y encare'm sembla que no estich tant content com fora de natural. Alli baix ballant... Egoistes, y jo en la soletat: *(es dirigeix a la taula)* tot sol ab un barret... *obra la finestra, escolta la musica.* Pobre sombreret!... *(Tanca la finestra. Para la musica, trucan.)* Qui hi hà? Entri. *(Entra Miquelina.)* Vostè?

MIQUELINA

Si, senyor.

JORDI

No se n'ha anat?

MIQUELINA

Si.

JORDI

Y com?

MIQUELINA

He anat a l'estació, he pujat al tren, y el tren hà arrencat...

JORDI

Sí... pero...

MIQUELINA

He baixat, avans de que arrenqués, estigui tranquil per això... me'n aniré al que segueix!

JORDI

Pero, perque torna ara, vostè?

MIQUELINA

Torno... per que'm perdoni. He fet mal fet, molt mal fet! Jo he escrit... dugues cartes.

JORDI

Ja ho sabia...

MIGUELINA *ab sorpresa*

Ja ho sabia? Y no está furiós?

JORDI

Es clar que ho estich. La seva acció es abominable.

MIQUELINA

Té tota la rahó, es abominable. Tingui la convicció de que si les coses se podien fer dugues vegades...

JORDI

M'ho vuy creure aixís.

MIQUELIÑA

Ho tornaria a fer.

JORDI

Formidable! Per Crísto!

MIQUELINA

Miri, Hà anat aixís, volia separarlo d'aquestes dònes; trencarho tot, demolirho tot. Quina vergonya me n'hauría donat de sortir de Saint Lunaire sense venjarme!...

JORDI

Y d'això en diu demanar perdó?... dir que la dispensin?...

MIQUELINA

Si. A mes, vuy demanarli un altre cosa... una cosa molt sería?

JORDI

Molt sería?

MIQUELINA

Si... Li demano, que oblidi alló que li he dit aquest matí. Ha estat sense volguer. Li prego que la oblidi... L'hà d'oblidar! No es veritat?...

JORDI

Ah; bé, molt bé!... Es dir que vosté no m'estima!...

MIQUELINA

No, senyor.

JORDI

Potser es millor que no m'estimi.. pero haig de ferlhi present, que dir a un jove t'estimo y després ja no t'estimo no es una cosa molt correcte. Porta una turbació... Un desconcert...

Els joves poden arribar a no saber cap ahont girarse... Y per si això no es prou, burlarse d'ells, agafar el tren, baixar del tren, y passejarse per el anden. Cregui, no, no, això no es gens correcte... gens!

MIQUELINA

Li sembla aixís? Donchs miri, a mí tot al contrari. Ho trovo d'una llealtat extraordinaria... no sabria ni voldria obrar d'altre manera.

JORDI

Per que!

MIQUELINA

Me sab molt greu, pero jo no soch aquesta noya que vosté creu trovar en mí... No tinch dret a que'm respectin... es dificil dir això: pero... jo he tingut un aymant... Ja ho sap!

JORDI

Vosté?

MIQUELINA

Si, si. si, un ver aymant... un aymant de veras... no'n té prou? Jo he estat la seva aymada... a tot plaher!

JORDI

Mentida!

MIQUELINA

Fassi'l favor de no insultarme!

JORDI

Potser si que es insultar negarse a creure que una noya sigui una qualsevulga?

MIQUELINA

Qualsevulga? Aixís, per vosté no's pot tenir aymant mes que quant se's una senyora casada!...

JORDI

Naturalment.

MIQUELINA

Donchs. jo no tinch tants escrupols; soch artísta, filla d'un artísta... lliure, faig tot lo que vuy... y...

JORDI

No desvihi la qüestió. Això no té rés que veure: Vostè lo que fà es dissimular... es dona vergonya de lo que acaba de dir.

MIQUELINA

Vergonya? jo?... vol que torni a esplicarme? vol que torni a dirli!

JORDI

De cap manera. No.

MIQUELINA

Y per que no?

JORDI

Per que no ho crech... Per que no ho creure may.

MIQUELINA

Y si n'hi dava provas?

JORDI

Dongui... Quant và ser això?

MIQUELINA

Fà dos anys.. a Granville... al mes de Juny, va venir a cassar...

JORDI

Al mes de Juny hí hà veda, no's pot cassar!

MIQUELINA

M'deya que venia a cassar, però venia per mí, va llogar una caseta... una caseta voltada de acacies y admetllers.

JORDI

Amiga meva, això es un recurs de poeta... Sab que'm penso del seu aymant? Que no ha existit may.

MIQUELINA

Que no? Com que no?

JORDI

No hà existit may!

MIQUELINA

Ah, no? Donchs aquí el té, no a n'ell, al seu retrato!...

JORDI

Si?

MIQUELINA

Obri miri el saquet de ma! obri vosté mateix!... y miri!... *(Jordi obra el saquet de mà y agafa una fotografia.)*

JORDI

Qui es aquest?

MIQUELINA

Ell...

JORDI

Si, jo'l conech... aquest cap jo'l conech!

MIQUELINA

Ah!

JORDI

No recordo bé, ara, no recordo... pero jo'l conech... jo l'he vist...

MIQUELINA

Ja veu que he dit la veritat.

JORDI

En forma, que... un home! un home ha tingut l'atreviment de dírli... jo t'estimo.

MIQUELINA

Si, m'ho ha dit.

JORDI

Y vosté... l'ha deixat dir?

MIQUELINA

Es clar! l'hè deixat dir. Es més, li deya, endevant! endevant! animis! animis! Digui, home, digui.

JORDI

Y s'han trovat!... Tots dos sols? y ell l'ha abrassada?

MIQUELINA

Si, si, si!...

JORDI

Donchs, es un miserable! també li diria a n'ell. No'm fá cap por el retrato d'aquest home... Y si jo li deya que'm fà desgraciat tot això?

MIQUELINA

Me faria molta gracia.

JORDI

Jo he sigut un estupit, un ximplet... Jo'm feya unes ilusions referents a vosté...

MIQUELINA

S'hà equivocat!...

JORDI

Pero ara ja s'ha acabat. Fora ridicol que jo no li digués que vosté es preciosa... que's bònica,.: lo que li deya l'altre... que a mi també m'agrada.

MIQUELINA

Ah!... Ah!... digui!... digui...

JORDI

Que la seva insolencia m'exaspera!

MIQUELINA

Digui! Digui!

JORDI

Es que jo també vuy abrassarla... y tenirla en els meus...

MIQUELINA

Y bé? que fà?... Animis!...

JORDI

També vuy abrassarla... jo també!... (*l'abrassa y vol ferli un petó Miquelina el separa.*)

MIQUELINA

Ah!

JORDI, (*pausa llarga*)

Vosté deya mentida! Ara ja pot contarme lo que vulgui, pero jo ho presento, ho veig, ho se! vosté m'ha dit una mentida! (*Miquelina abaixa els ulls y no respón.*) Si ja n'estava segur, es clar... si ja n'estava segur... Tot era una brometa, la casa, les acacies y els admetllers. Tot lo demés, plhs, mentides... pero, y la fotografia... Respongui, la fotografia? qui es aquest?

MIQUELINA

Deixim estar.

JORDI, *tornant a agafar la fotografia*

De totes maneras jo'l conech a n'aquest. Diguim qui es.

MIQUELINA

Sembla mentida que no l'agi conegut. Es e de'n Paul Bourget! Veritat que's d'alló mé guapo?

JORDI

Pero per que l'há inventada aquesta historia?

MIQUELINA

No ha sé... Me'n vuy anar.

JORDI

Pero... pero... Are si que no ho entench. Que hi ha vingut a fer aquí? L'últim tren ja ha marxat! Es horrible! A n'aquesta hora no pot pas tornar a ca'n Versanes ell creu que vosté es fora. aquí no pot quedars'hi. Ah! Miquelina! En quina situació ens há posat! a vosté y a mi! Es insensat! Això no té nom! Acavara per donar la rahó a la gent que diuhen...

MIQUELINA

Qui diuhen?... què?

JORDI

Que tot això ho fá per calcul, que vosté vol posarse en un compromis... per casarse després!

MIQUELINA

Jo? ah!

JORDI

En fi...

MIQUELINA, *ab rabia y desesperació*

Y vosté ho ha pogut repetir això... vosté!... vosté... ah! ara ho ha romput... ab aquesta paraula... ab aquest dupte... acabat... tot acabat!

JORDI

Pero...

MIQUELINA

Oh! no n'hi dono cap culpa! Ho comprench! Jo he obrat de lleugera, sense preveure, sense saber... He volgut anarmen, he volgut quedarme... hè perdut el cap!

JORDI

Míquelina... escolti!

MIQUELINA

No, no... calli; deixim dir. Després me'n aniré, no'm veurá més. Pero no vuy deixarlo ab aquest horrible concepte de mí. De cap manera! Volguer casarme jo? Com me'n rich d'aixó: Lo que volía era que m'estimessin. Si, que m'estimessin fòs com fòs. Vostè m'havía fet confidencies. No eren molt divertides... però qué hi ferém? M'he servit de lo que tenía... He cregut, per lo que vostè m'havía dit, que'l dia en que no'm respectés m'estimaría.

JORDI

Ah! *(admirat)*

MIQUELINA

Es per això qu' he inventat aquestes histories que m'avergonyeixen de pensarhi... Dihentles tremolava de que'm cregués y temía lo contrari. He combinat les meves pobres mentides tant bé com he sabut, sense pensar lo que vindría. Ara estich perduda. He decaigut als seus ulls... vostè té tota la rahó... ja no pot tenir confiansa en mí... això es tot. Veliaquí.

JORDI, *a mitja veu*

Miquelina... *(se sent sóroll en el jardí. Es Vivette qui torna)* Calli... no fassi sorroll... Ah ja sé... es una persona a qui esperava... vaig a despedirla... ja torno! *(se'n va)*

MIQUELINA, *es deixa caura en el sofá*

Vetaquí... vetaquí!... No puch més! Tot s'ha acabat! No podía ser... Hauría estat massa felissa! Ah! s'acaben les meves forses... no puch més... caich de cansament!... de por... estich cansada de tot... de tot... Ah! oblidar tot això... oblidar... dormir, oh! sí dormir. *(deixa caure,*

pausadament el cap sobre els coixins) Estich feta a trossos... Jordi... me'n vaig... may més... *(tanca'ls ulls)*

JORDI, *entrant y en veu baixa*

Miquelina, perdonim! *(ella no respón. Ell s' adona que dorm)* Dorm! Dorm! la meva Lina! *(la mira una estona, ab emoció, li tapa els peus ab molt cuydado ab una manta, arregla el paravent; després va cap a la taula, agafa un paper y escriu)*

«Estimat Llucià: estigues tranquil... la Miquelina es aquí, en segnretat... jo la vetllo. S' ha adormit involuntariament, sobre'l sofà. Reposa dolsament. Si vegessis qu'es hermosa.. Oh! sí, es molt hermosa! Jo soch un idiota, un ximple... La seva maneta penja sobre'l coixí... Llucié,'t prego que me la donguis aquesta mà. Veuràs com l'estimare».

(cercant un sobre, trova el tancat que li deixá en Llucià)

Ah! la famosa carta de'n Llucià. Ara ja puch obrirla; ja he prés una resolució. Ja m'he decidit! *(obrintla)* Tant mateix! Pobre Llucià! que quedarà parat! *(llegeix)*

«Estimat Jordi: Tinch una gran elegría donante el sí, seràs el marit de la Miquelina; seréu molt felissos» Ah! Post-data. «No fassis aquesta cara, home» Oh! *(es tomba cap a la Miquelina, la mira, passa de l'estupor al somriure y ab veu baixa diu)* Lina! Lineta meva! T'estimo! T'estimo! *(Surt dolsament a reculons, mentres baixa'l teló)*

TELÓ

Preu: 2 ptes

RARE BOOK
COLLECTION

THE LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
NORTH CAROLINA
AT
CHAPEL HILL

PQ6217
.T44
v.188
n.1-22